

ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB JASOŇ
Slov. nár. povstania 8/15, 061 01 Spišská Stará Ves

Krízový plán
**pri riadení činností zameraných na
predchádzanie vzniku a šíreniu Covid - 19**

KRÍZOVÝ PLÁN OPATRENÍ VO VZŤAHU KU KORONAVÍRUSU COVID-19

V ZSS JASOŇ

Tento dokument platí pre ZSS Jasoň, avšak v prípade, ak si to epidemiologická situácia vyžiada, tak Hlavný hygienik SR vydá usmernenie, ktorým nariadi postup, ktorý bude záväzný pre všetkých poskytovateľov sociálnych služieb.

Cieľ KP: prijaté opatrenia pred šírením koronavírusu, koordinovaná informovanosť, zníženie paniky, prevencia stresu u prijímateľov sociálnych služieb (ďalej len „PSS“) a personálu a rodín PSS.

Eliminácia šírenia COVID-19 a postupy:

A. Platí príkazný list predsedu PSK č. 9/2020 (**príloha č. 1**).

B. Odporúčaný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb MZ SR a MPSVaR SR (**príloha č. 2**).

C. Platí Príkaz predsedu PSK o určení subjektu hospodárskej mobilizácie a o rozsahu vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie (**príloha č. 3**).

Povinnosťou **subjektu hospodárskej mobilizácie** (ďalej len „SHM“) je v prípade výpadku zamestnancov potrebné kontaktovať Okresný úrad Kežmarok, Odbor krízového riadenia.

Je nevyhnutné riadiť sa danými opatreniami a dodržiavať ich v plnom rozsahu.

Inkubačná doba: 2-14 dní od stretnutia s osobou s potvrdeným COVID-19

Odporúčaný rozsah informácií verejnosti:

1. Sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ cez zriaďovateľa
2. Máme plán preventívnych opatrení (**príloha č. 4**)
3. Máme plán krízových opatrení v prípade karantény
4. V prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená
5. Činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah

1. KRÍZOVÝ PLÁN – PRÍPRAVNÁ ČASŤ

ZSS Jasoň má zabezpečené ochranné prostriedky v rozsahu: dezinfekčné mydlá, obrúsky, gély, rúška, ochranné odevy. Zodpovedná osoba za ich zabezpečenie a dopĺňanie ako aj za nahlásenie ich nedostatku, úbytku: sestra ZSS Jasoň.

Informuje o aktuálnej situácii priamo riaditeľku ZSS Jasoň, resp. jej zastupujúcu osobu.

ZSS Jasoň od 07.03.2020 je úplne uzatvorené až do odvolania.

Príbuzní sú informovaní telefonicky sociálnou pracovníčkou aj cez oznam zverejnený na dverách a na webovej stránke www.zssjason.sk - časť Aktuality.

Od 10.03.2020 sa meria každý deň teplota všetkým PSS a personálu, vrátane víkendu a zaznamenáva sa to. Vykonáva sa denný monitoring zdravotného stavu PSS.

Každý deň sa dezinfikujú povrchy – všetky vstupné dvere (v počte 3), podlahy, kúpeľne, toalety pre PSS ako aj pre personál. Dôkladne sa upratuje a dezinfikuje aj spoločenská miestnosť – upratovačka, kuchyňa – kuchárky, kancelárie – upratovačka plus konkrétny pracovník danej kancelárie. **Pravidelne sa dezinfikujú kľučky.** Dezinfekcii podliehajú aj služobné vozidlá – vodič. O každodennej dezinfekcii vedíme písomný záznam (**príloha č. 5**).

Všetci zamestnanci používajú v prevádzke nariadené OOPP.

Personál a PSS dodržiavajú všeobecné usmernenia zamerané na osobnú prevenciu a všeobecné zásady pre prevenciu vzniku a šírenia respiračných vírusov (**príloha č. 6**).

Dodržiavame zvýšený hygienicko-epidemiologický režim - aktualizujeme používané dezinfekčné prostriedky, dezinfekciu dotykových plôch, používanie germicídneho žiariča, dodržiavame časté vetranie izieb a častý pobyt PSS na čerstvom vzduchu.

V ZSS Jasoň máme od **18.03.2020** dočasné **obmedzenie pohybu klientov - PSS** mimo areálu ZSS Jasoň. PSS majú možnosť voľného pohybu v záhrade, ktorá je súčasťou areálu ZSS Jasoň.

Organizácia návštev v ZSS Jasoň - riaditeľka resp. jej zastupujúca osoba v odôvodnených prípadoch môže umožniť vstup do ZSS Jasoň iným osobám. Tieto osoby sú skontrolované na príznaky s podozrením na infekčné ochorenie. Je im premeraná TT a musia mať OOPP - minimálne rúško, dezinfekcia rúk a rukavice. Osoba pred vstupom vydá prehlásenie, že nemá cestovateľskú anamnézu a je poučená o zásadách ochrany a zásadách pohybu v priestore. O návšteve je vedený záznam v knihe návštev, ktorý obsahuje aj prehlásenie o cestovateľskej anamnéze a záznam o poučení. Tento záznam návšteva podpíše.

2. KRÍZOVÝ PLÁN – INTERNÝ KRÍZOVÝ TÍM (IKT)

- Dňa 10.03.2020 bol v ZSS Jasoň zriadení interný krízový tím až do ukončenia mimoriadnej situácie.
- **Členovia IKT: riaditeľka, zastupujúca osoba riaditeľky, sestra a sociálna pracovníčka. Členovia komunikujú cez mobil, ak nie sú osobne na pracovisku.**
- IKT je zriadení pre prípad vzniku karantény v ZSS Jasoň v prípade vzniku krízovej situácie.
- IKT vypracováva krízový plán, následne sa ním organizácia začína riadiť.
- Organizuje pravidelné denné stretnutia k aktuálnej situácii v ZSS Jasoň, informuje o aktuálnom dianí na stretnutí 5-minútovky, pri obede a ak si to situácia vyžiada ihneď

zorganizuje pracovné stretnutie v spoločenskej miestnosti všetkých prítomných zamestnancov.

- Stanovuje činnosti so zameraním na prevenciu výskytu koronavírusu.
- Vede diskusie o účinkoch navrhnutých opatrení, o rizikových oblastiach a úlohách, ktoré zabezpečia bezpečnosť PSS, zamestnancov, komunikáciu s rodinnými príslušníkmi a verejnosťou.
- Úlohou IKT je v čase karantény v ZSS Jasoň koordinovať prácu zamestnancov, riešiť aktuálne potreby PSS a personálu, zabezpečiť plynulý chod starostlivosti a aktívne komunikovať s príbuznými klientov - PSS, lekármi, RÚVZ, zriaďovateľom PSK a Okresným úradom v Kežmarku a riadiť sa ich inštrukciami.
- Zamestnancov informuje o dani riaditeľka, v prípade jej neprítomnosti zastupujúca osoba.
- Príbuzných až po zasadnutí krízového tímu informuje sociálna pracovníčka.
- PSS, klientov – informuje sociálna pracovníčka a to v rozsahu: sledujeme informácie o aktuálnom dani, sme v kontakte so zriaďovateľom, MZ SR a RÚVZ; máme plán preventívnych opatrení (ten je v platnosti už od 07.03.2020) a máme plán krízových opatrení v prípade karantény.
- Komunikáciu s lekármi zabezpečuje sestra v ZSS Jasoň.
- Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľka resp. ňou poverený zamestnanec.
- Máme urobený **zoznam telefónnych čísel** v prípade potreby komunikácie (riaditeľka, personál, RÚVZ, obvodní lekári klientov-PSS, rodinní príslušníci, zriaďovateľ PSK).
- Každý PSS má pripravený balík na hospitalizáciu – zodpovedná osoba: opatrovateľka, predpis liekov – sestra.
- Zdravotná sestra má na nástenke kontakt na RÚVZ v prípade potreby konzultácie.
- V krízovom riadení je povinný každý pracovník dbať na to, aby rozpoznal riziko alebo chybu, ktoré sa môžu vyskytnúť v priebehu poskytovania sociálnych služieb a oznámil to riaditeľke ZSS Jasoň. Riaditeľka posúdi charakter a závažnosť rizika alebo chyby a prijme preventívne a nápravné opatrenia prostredníctvom IKT.
- Vo vzťahu ku klientovi - PSS využívame identifikáciu rizík prostredníctvom individuálneho plánovania s programom sociálnej rehabilitácie, ako aj posúdenie rizík prostredníctvom modelu prof. Moniky Krohwinkel.
- Každý odborný zamestnanec musí zvážiť pri realizácii všetkých preventívnych opatrení dopady a následky rizík a k nim prispôbiť svoje správanie a pracovné výkony.
- Úlohou IKT je zabezpečiť realizáciu tohto krízového plánu a odkomunikovanie dôležitých informácií vhodným spôsobom všetkým zainteresovaným stranám a predovšetkým klientom - PSS a zamestnancom.
- Pri komunikácii s klientom - PSS dávame najavo trpezlivosť, neponáhľame sa, neskáčeme do reči a nenaliehame pri zisťovaní. Je správne prejavovať pochopenie, súcit a vnímavosť. Je potrebné držať vlastné emócie pod kontrolou.

3. KRÍZOVÝ PLÁN – KARANTÉNA

- V prípade podozrenia na koronavírus u klienta - PSS sestra alebo opatrovatel'ka zavolá ošetrojúcemu lekárovi PSS, ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ v mieste kraja (telefónne číslo je k dispozícii na nástenke) a Prešovský samosprávny kraj. V prípade, ak lekár alebo RÚVZ vysloví podozrenie z infekcie koronavírusu je v ZSS Jasoň chorý klient - PSS zabezpečený v prísnej izolácii (**Vid' postup v prílohe č. 7**).
- Ak by bola nákaza v ZSS Jasoň, RÚVZ zašle ZSS Jasoň rozhodnutie hygienika príslušného RÚVZ o vyhlásení karantény.
- Koordináciu sledovania klientov - PSS, vrátane vstupných a kontrolných odberov (na diagnostiku COVID-19) a potvrdených prípadov usmerňuje príslušný RÚVZ.
- **Zamestnanci vedú presnú dokumentáciu o komunikácii s RÚVZ so zápisom vykonaných činností v zmysle inštrukcií!**
- V prípade **potvrdenia** koronavírusu v ZSS Jasoň je každý zamestnanec, ktorý je v ten deň prítomný v práci **povinný** dodržať 14- dňovú karanténu. V rámci eliminácie počtu zamestnancov na pracovisku sme sa dohodli na opatrení, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu poskytovateľa sociálnych služieb (pozitívne príznaky koronavírusu – zvýšená telesná teplota nad 38 stupňov C, kašeľ, dýchavičnosť, bolesť svalov a kĺbov) službukonajúca opatrovatel'ka nočnej smeny, ráno do 6:00 hod. nahlási túto skutočnosť riaditeľke, resp. zastupujúcej osobe riaditeľky a zdravotnej sestre. Krízový tím vyhodnotí situáciu a upovedomí ďalších zamestnancov o ďalšom postupe (prítomnosť a neprítomnosť v práci).
- Máme zostavený zoznam zamestnancov s ich súhlasom a telefonickým kontaktom, ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény zotrvať v krízovej službe (nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7) (**príloha č. 8**).
- Nepretržitú starostlivosť bude v čase krízového režimu zabezpečovať personál v tomto obsadení:

1 skupina 7 dní / 24 h : IKT- ekonómka

IKT – sestra
opatrovatel'ka
opatrovatel'ka
opatrovatel'ka
kuchárka
upratovačka

2 skupina 7 dní / 24 h : IKT- sociálna pracovníčka

IKT – sestra
opatrovatel'ka
opatrovatel'ka
hospodárka
kuchárka
údržbár

- V prípade karantény krízový tím ZSS Jasoň povolá do krízovej služby jednotlivé skupiny podľa obsadenia.
- Počas trvania karantény sa situácia v ZSS Jasoň bude priebežne vyhodnocovať a v prípade akéhokoľvek výpadku personálu budeme okamžite kontaktovať Okresný úrad Kežmarok, ktorý je nám povinný poskytnúť personálnu a potravinovú pomoc ako SHM.
- **Biologický odpad** bude uskladňovaný vo vreciach so zaťahovacím uzáverom a v nádobe s uzatvárateľným vekom, ktorá bude umiestnená pred miestnosťou určenou na karanténu (jednorazové oblečenie, biologický odpad od PSS, použité inkontinenčné pomôcky a pod.) O spracovaní odpadu je informovaná službukonajúca opatrovateľka (5 osôb), zdravotná sestra a upratovačka. Miestom pre uskladnenie biologického odpadu je nová garáž. Sú tam pripravené nádoby, kde sa budú vyhadzovať uzavreté vrecia s označením biohazard – COVID - 19.
- **Protiinfekčné opatrenia v súvislosti s manipuláciou s bielizňou** - bude uložená vo vreci na bielizeň, ktoré je označené „kontaminovaná bielizeň“ a vrece je hermeticky uzatvorené. Kontaminované oblečenie, posteľné prádlo, osušky a uteráky budeme prať v práčke na to vyčlenenej pri teplote **60-90 °C** s použitím bežného pracieho prostriedku. Nevytriasať špinavé prádlo a dať pozor, aby sa kontaminovaný materiál nedostal do kontaktu s kožou a oblečením. Pri manipulácii s bielizňou je treba používať **ochranné oblečenie a rukavice**. Po vysušení sa bude žehliť suchým teplom.
- **Ochranné pomôcky** budú distribuované prostredníctvom PSK na základe žiadosti ZSS Jasoň - riadi to krízový tím.
- **Pre izoláciu** máme pripravenú izolačnú miestnosť, ktorá má 1 lôžko, samostatné WC a sprchu. V prípade potreby vieme zabezpečiť druhú izolačnú miestnosť hneď oproti - izba č. 5, ktorá má dve lôžka. Podľa aktuálnej situácie sa premiestnia PSS podľa našich možností a potreby. V čase karanténnych opatrení sa uzavrie bočný vchod, aby sa predišlo šíreniu nákazy a bude sa používať hlavný vchod do budovy. Pre prípad rozsiahlejšej izolácie plán reprofilizácie lôžok v ZSS Jasoň bude koordinovať v detaile RÚVZ .
- Ako miestnosť pre personál v krízovom režime bude slúžiť jedáleň. PSS sa budú stravovať na izbách. Personál bude spať na matracoch, ktoré sú uložené v garáži a v prípade potreby budú použité na tento účel.
- Zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb v prípade personálnej núdze:
 - ubytovanie
 - stravovanie
 - upratovanie
 - pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.
- V prípade obslužnej prevádzky v čase krízy máme zostavený jedálny lístok s maximálnym podielom trvanlivých surovín a jednoduchých jedál (**príloha č. 9**).
- Zoznam **vybavenia pre prípad karantény a povolaní ku krízovej službe**: karimatka, spací vak, lieky pre vlastnú potrebu, oblečenie na 7 dní, hygienické potreby, veci osobnej potreby, knihy a ďalšie pomôcky na zabavenie sa vo voľnom

čase – pri nástupe do krízovej služby sa urobí záznam o donesených veciach u každého z personálu (**príloha č. 10**).

Pravidlá na predchádzanie ťažkostí u zamestnancov, ktorí pracujú v mimoriadnej situácii/karanténe:

1. Práce na zmeny a dodržiavanie času na odpočinok (jedna zmena v krízovej práci má ideálne trvať maximálne 6 hod. a potom nasleduje odpočinok).
2. Vyhradiť si čas a prostriedky na rozhovor s vlastnou rodinou a kolegami.
3. Jasné vedenie.
4. Pravidelná príprava a telesný tréning alebo relaxačné cvičenia.
5. Vyjadrenie uznania od okolia.
6. Voľno po ukončení úloh. Dôležité je pre načerpanie nových síl.

Vedúci pracovníci sledujú varovné signály negatívneho stresu a zároveň sa snažia pri každej príležitosti vyjadrovať emočnú podporu zamestnancom.

- Psychosociálne intervencie pre pracovníkov majú byť poskytované dynamicky a prispôsobovať sa tak, aby vyhovovali rôznym fázam pandémie (**príloha č. 11**).

Požiadavky krízovej intervencie: - okamžitá pomoc

- individuálny prístup
- redukcia ohrozenia
- koncentrácia na súčasný problém
- aktívny až direktívny prístup intervenanta
- posilnenie kompetencií
- kontinuálna starostlivosť

Krízová intervencia u PSS

Pri vzniknutých krízových situáciách je nutné analyzovať ich dôvod a s ohľadom na informácie, ktoré o danom PSS máme, ponúknuť vhodný spôsob zvládnutia problému.

Funkčné spôsoby zvládania krízy:

1. ROZHOVOR - aktívne vypočutie, ponúknuť rady, odporúčania, upokojenie, utešenie PSS, spochybňovanie katastrofických interpretácií.
 2. ZMENA MIESTA - ponúknuť priestor na oddych.
 3. ODPÚTANIE POZORNOSTI ČINNOSŤOU - napr. manuálna práca.
 4. SOCIÁLNE VÄZBY - poskytnutie možnosti telefonického kontaktu s rodinou alebo priateľmi, privolanie iného PSS, ktorého prítomnosť má pozitívny prínos pre PSS v kríze.
 5. RELAXÁCIA - formou muzikoterapie, autogénneho tréningu, hudobno-slovnej relaxácie, svalovej relaxácie.
- **Vždy treba zachovať pokoj a viesť k pokojnému zvládnutiu situácie personálu, klientov - PSS a ich rodinných príslušníkov.**

Zoznam príloh - Krízový plán COVID - 19

Príloha č. 1 - Príkazný list predsedu PSK č. 9/2020

Príloha č. 2 - Odporúčaný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb MZ SR a MPSVaR SR

Príloha č. 3 - Príkaz predsedu PSK o určení subjektu hospodárskej mobilizácie

Príloha č. 4 – Záznam o preventívnych opatreniach proti šíreniu Koronavírusu

Príloha č. 5 - Prevencia a dezinfekčné opatrenia - proces upratovania

Príloha č. 6 - Všeobecné usmernenia zamerané na osobnú prevenciu

Príloha č. 7 - Postup k riešeniu udalosti výskytu Koronavírusu

Príloha č. 8 – Zoznam zamestnancov, ktorí vyjadrili ochotu zotrvať v krízovej službe 24/7

Príloha č. 9 – Krízový týždenný jedálny lístok

Príloha č. 10 - Zoznam vecí, ktoré si priniesol zamestnanec k zotrvaniu v krízovej službe

Príloha č. 11 – Psychosociálne intervencie pre zdravotníckych pracovníkov

Príloha č. 12 - Krízový manažment pre pobytové zariadenia sociálnych služieb a zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately počas pandémie COVID-19

Milan Majerský
predseda
Prešovského samosprávneho kraja

P r í k a z n ý l i s t
predseda Prešovského samosprávneho kraja č. 9/2020
pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK
(ďalej „príkazný list“)

Ako štatutárny orgán Prešovského samosprávneho kraja, v súlade s § 16 zák. č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), v znení neskorších predpisov, v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 spôsobeného koronavírusom SARS-CoV-2 (ďalej aj „koronavírusových ochorení“) z dôvodu eliminácie jeho ďalšieho šírenia a prijatia preventívnych opatrení:

A) Odporúčam riaditeľom organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja:

1. na minimálnu možnú mieru obmedziť súkromné cesty v rámci SR,
2. na minimálnu možnú mieru obmedziť cestovanie prostriedkami verejnej dopravy,
3. v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby v prípade nedostatku personálu (PN, OČR, karanténa) využiť prácu dobrovoľníkov uzatvorením zmluvy o dobrovoľníckej činnosti so zadefinovaním presného rozsahu vykonávaných prác u konkrétneho prijímateľa sociálnej služby s podmienkou dodržiavania hygienických a epidemiologických noriem a zabezpečením osobných ochranných prostriedkov.

B) Ukladám riaditeľom organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja:

1. dodržiavať v súkromí aj na pracovisku zvýšený hygienicko-epidemiologický režim podľa odporúčaní orgánov štátnej a verejnej správy,
2. ponechať zamestnancov, ktorí sa v období od 2.3.2020 vrátili zo zahraničia v izolácii v domácom prostredí, minimálne 14 dní od návratu. Neprítomnosť vykázu vo výkaze

dochádzky po dohode so štatutárnym zástupcom ako dovolenku, prekážku v práci, prácu doma alebo práceneschopnosť,

3. ponechať v izolácii v domácom prostredí zamestnancov, ktorí vykazujú príznaky iného respiračného infekčného ochorenia (nesvedčiaceho o infekciu koronavírusovým ochorením),
4. vyžadovať bezodkladne nahlasovanie potvrdených nálezov koronavírusových ochorení od klientov, žiakov a zamestnancov,
5. zrušiť všetky zájazdy, exkurzie, študijné pobyty a služobné cesty zamestnancov do odvolania,
6. zabezpečiť dostatok jednorazových papierových utierok, hygienických a dezinfekčných prostriedkov a vykonávať pravidelnú dezinfekciu priestorov,
7. na viditeľných miestach umiestniť letáky s postupom pre obmedzenie a zabránenie šíreniu chorôb predovšetkým koronavírusu COVID 19,
8. bez zbytočného odkladu hlásiť vedúcim odborov Úradu PSK, do gescie ktorých patria, zhoršenie zdravotného stavu zamestnancov organizácií resp. potvrdený nález koronavírusového ochorenia v najbližšom okolí,
9. zrušiť verejné kultúrnospoločenské podujatia vrátane divadelných predstavení. Divadlá, knižnice, múzeá, galérie, hvezdárne a osvetové strediská pre verejnosť uzatvoriť,
10. dodržiavať zákaz návštev a zabrániť donáške doma pripravovaných jedál a potravín do domovov sociálnych služieb,
11. ukončiť dňom 13.3.2020 poskytovanie ambulantnej formy sociálnej služby,
12. ukončiť dňom 13.3.2020 poskytovanie týždennej pobytovej formy sociálnej služby,
13. na poskytovanie celoročnej pobytovej formy sociálnej služby v prípade nedostatku personálu (PN, OČR, karanténa) využiť zamestnancov z prevádzok s ukončenou činnosťou (ambulantná, týždenná pobytová forma poskytovania sociálnej služby),
14. dňom 18.3.2020 dočasne pozastaviť prijímanie nových prijímateľov sociálnej služby. Výnimkou je bezodkladné zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v prípade život ohrozujúceho stavu (vyjadrenie k život ohrozujúcemu stavu s vyhodnotením sociálnej a životnej situácie prijímateľa sociálnej služby, predloží miestna samospráva),
15. v pracovnej dobe zabezpečiť prítomnosť na pracovisku minimálne dvoch zamestnancov, z toho jedným je štatutárny zástupca alebo ním poverená osoba a to počas doby trvania mimoriadnej situácie,
16. dňom 18.3.2020 ukončiť v organizáciách poskytujúcich sociálne služby PSK výdaj stravy priamo v zariadení pre externých klientov (výdaj stravy je možné riešiť formou donáškovej služby),
17. vyžadovať používanie osobných ochranných pracovných pomôcok (napr. ochranné rúška) klientmi a zamestnancami organizácií Prešovského samosprávneho kraja,
18. minimalizovať počet zamestnancov na tých pracoviskách, kde je to z prevádzkových možností uskutočniteľné. Pre prácu zamestnancov využívať inštitút práce doma, k tomu vydať internú normu upravujúcu postup organizácie pri výkone práce doma,
19. pracovné záležitosti riešiť prednostne písomnou formou, telefonicky, elektronicky prostredníctvom e-mailovej pošty, videohovorov alebo so súhlasom zamestnávateľa vykonávať pracovné úlohy doma,

20. obmedziť interné pracovné rokovania, minimalizovať počet osôb na rokovaníach a dĺžku rokovaní a vykonávať ich vo väčších miestnostiach.

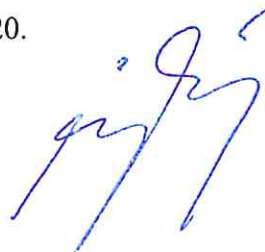
C) Ukladám všetkým prijímateľom sociálnych služieb organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja:

1. podľa § 10b zákona č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 179/2011 Z.z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení z.č. 387/2002 o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov **zákaz pohybu mimo areálu poskytovateľov sociálnych služieb**. Týmto nie je dotknutá možnosť voľného pohybu v záhrade a na pozemkoch patriacich do areálu zariadenia poskytujúce sociálnu službu.

Záverečné ustanovenia

1. Neplnenie povinností vyplývajúcich z tohto príkazného listu sa považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny.
2. Týmto príkazným listom sa ruší príkazný list predsedu Prešovského samosprávneho kraja č. 7/2020 zo dňa 12.3.2020.
3. Tento príkazný list nadobúda platnosť a účinnosť dňom 18.3.2020.

V Prešove, dňa 16.3.2020

PaedDr. Milan Majerský, PhD.
predseda PSK

Vzhľadom k aktuálnej epidemiologickej situácii Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vydávajú nasledovný záväzný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV)

Materiál je určený pre verejných poskytovateľov sociálnych služieb a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a upravuje preventívne prístupy a postupy pri manažmente podozrivých a potvrdených prípadov u klientov sociálnych služieb vo vzťahu ku koronavírusu COVID-19

Základné informácie a rozsah odporúčaného postupu

Tento dokument prináša vedúcim zamestnancom u poskytovateľov sociálnych služieb základné informácie o ochorení COVID-19 a záväzné postupy a opatrenia a odporúčania, ktoré predstavujú preventívne prístupy v zabránení šíreniu tohto ochorenia, ale zároveň informujú poskytovateľov aj o postupoch a procesoch prípravy na prípadné väčšie rozšírenie tohto ochorenia a odporúčajú základné opatrenia, ktoré môžu byť prijaté pre zabezpečenie informovanosti v sociálnych službách

a pre usmernenie koordinácie postupov v prípade zhoršenia situácie na území celej Slovenskej republiky.

Návrh metodických krokov je smerovaný primárne na pobytové sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb, kde je tvorba krízových opatrení najzložitejšia. Poskytovatelia ostatných druhov a foriem sociálnych majú uplatniť relevantné časti tohto dokumentu a primerane ich adaptovať vzhľadom k cieľovej skupine klientov.

Cieľ dokumentu: koordinovaná informovanosť, zníženie paniky, prevencia stresu u klientov, rodín klientov, zamestnancov a manažmentu poskytovateľov sociálnych služieb.

Tento dokument je súborom všeobecných informácií a záväzných prístupov, postupov, opatrení a odporúčaní vychádzajúcich z poznatkov a štandardných postupov Ministerstva zdravotníctva SR. Tieto prístupy, postupy, opatrenia a odporúčania je potrebné spájať s aktuálne zavádzanými opatreniami Ústredného krízového štábu a s vydanými usmerneniami, opatreniami a nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva SR v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom COVID-19.

Tento postup teda žiadnym spôsobom nenahrádza aktuálne a v budúcnosti vydané usmernenia, opatrenia alebo nariadenia Úradu verejného zdravotníctva SR (www.uvzsr.sk) ani Ústredného krízového štábu, ale ich dopĺňa.

Záväzné prístupy, postupy , opatrenia a odporúčania sa vzťahujú pre výkon prevencie a starostlivosti o klientov sociálnych služieb s podozrením na ochorenie COVID-19 v pobytovej, ambulantnej a terénnej forme poskytovanej sociálnej službe v Slovenskej republike.

1. Informácie o víruse COVID-19

Od decembra 2019 boli v nemocniciach v meste Wuhan v provincii Hubei v Číne postupne hlásené viaceré prípady neobjasniteľnej pneumónie s históriou expozície na veľkom trhu morských plodov nazývaného *Hua'nán*. Potvrdilo sa, že ide o akútnu respiračnú infekciu spôsobenú koronavírusom. Počet prípadov bez anamnézy vystavenia sa živočíšnym rezervoárom sa zvyšoval a aktuálne už prevláda **prenos z človeka na človeka**. Najčastejšie sú hlásené prípady z Číny, Hongkongu, Maca, Iránu, **Talianska**, Taiwanu. Ku dňu 6.3.2020 boli hlásené prípady zo všetkých krajín EÚ (v súčasnosti má pacientov s COVID-19 už každá krajina EÚ – v niektorých krajinách je ale počet pacientov vyšší ako napr. v Taliansku vyšší než 4000 a v Rakúsku ich počet tiež rýchlo narastá). Situáciu na Ukrajine pre vnútorný konflikt a zle fungujúci zdravotnícky systém nevieme správne vyhodnotiť. V Česku, Maďarsku a Rakúsku bol okrem importovaných prípadov, (prenesené nákazy)hlásený prenos aj v zariadeniach sociálnych služieb a počas bohoslužieb. Z tohto dôvodu je potrebné správne pristúpiť ku koordinácii obyvateľstva a usmerneniam aj v SR, aby sme týmto prípadom možného šírenia nákazy predišli.

Hlavným prameňom nákazy boli doteraz najmä pacienti s pneumóniou (zápalom pľúc) infikovaní vírusom SARS CoV. Prenos dýchacích aerosólov (kvapôčok) je hlavnou cestou prenosu a prenáša sa kontaktom človeka s človekom.

Inkubačná doba je od 2 – 14 dní. Z tohto dôvodu tí, ktorí boli **vystavení stretnutiu s človekom so známym, t. j. potvrdeným prípadom COVID-19**, majú byť bezodkladne izolovaní v domácom prostredí alebo priestoroch pobytového zariadenia sociálnych služieb (ktoré im nahrádza domáce prostredie) počas 14 dní od posledného kontaktu s chorou osobou, nakoľko sa v priebehu tohto obdobia môže u nich vyvinúť

ochorenie s príznakmi (podľa usmernenia regionálneho hygienika miestne príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ďalej len „RÚVZ“). O kontakte s človekom so známym prípadom s potvrdeným ochorením COVID-19, ako aj o vývoji príznakov má telefonicky informovať pacient, rodina, resp. opatrovatel/ sestra alebo priamy nadriadený – vedúci zamestnanec u poskytovateľa sociálnych služieb ihneď príslušného ošetrojúceho t. j. všeobecného lekára (VLD, VLDD), pediatra klienta alebo regionálneho hygienika (RH) RÚVZ.

Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením. Preto je potrebné nerobiť paniku, ale kontaktovať všeobecného lekára alebo v prípade nejasností hygienika príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ – kontakty sú uvedené v prílohe) a riadiť sa ich usmerneniami.

A) Príbuzný, ktorý sa vrátil z oblasti (krajiny, regiónu), kde sa vyskytuje COVID-19

Ak sa príbuzný klienta a ďalšie osoby vrátili najmä z krajín Ázie, z Talianska, Iránu, Viedne, či z iných oblastí s vysokým počtom infikovaných na COVID-19, odporúča sa,

aby aj po uplynutí karantény po opustení oblasti s vysokým počtom ochorení COVID-19 aj v ďalších nasledujúcich 14 dňoch po uplynutí tejto karantény zvážili prípadnú návštevu svojich príbuzných a ďalších osôb, ktoré sú umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb (všetkých druhov zariadení podľa platnej legislatívy), alebo Domoch ošetrovateľskej starostlivosti, či akútne hospitalizovaní v zdravotníckych zariadeniach, pokiaľ nie je klient v paliatívnej starostlivosti alebo v ťažkom stave, kedy je potrebné návštevu konzultovať s hygienikom RÚVZ.

Toto odporúčanie je vydané s cieľom obmedzenia ďalšieho rozšírenia choroby COVID-19. Dôsledne prosíme o dodržiavajte zásad **respiračnej hygieny**, často si umývajte ruky mydlom a vodou, používajte dezinfekčné prostriedky s plne virucídnym (usmrčujúcim vírusy) účinkom (s obsahom alkoholu – ak je to možné).

B) **Samotný klient sociálnych služieb** , ktorý prišiel do kontaktu s osobou, u ktorej bolo ochorenie COVID-19 potvrdené vyšetrením, môže byť bez príznakov tohto ochorenia (ale rizikový pre svoje okolie lebo je prenášač) alebo s príznakmi buď s ľahkou formou (môže zostať v domácej izolácii alebo v izolácii pobytového zariadenia sociálnych služieb, t.j. naďalej prijímať sociálnu službu) alebo so stredne ťažkou, či ťažkou formou (alebo z dôvodov sociálneho statusu domácnosti a kognitívneho stavu klienta) môže byť hospitalizovaný v zdravotníckom zariadení po dobu minimálne 14 dní, ak lekár a/alebo RÚVZ neurčí inak sa bez problémov vrátiť do kolektívu.

Spôsob prenosu: Nový koronavírus SARS-CoV-2 je respiračný vírus. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovaní, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sekrétov z nosohltanu aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

Príznaky ochorenia

Aké príznaky sa môžu prejavíť v priebehu 14 dní od kontaktu s osobou s potvrdeným ochorením COVID-19 ?

Je to najmä:

- horúčka nad 38 stupňov Celzia (pozor! u starších a imunitne oslabených klientov sociálnych služieb môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
- kašeľ,
- sťažené dýchanie (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych (ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),
- bolesť svalov.

Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky u klientov sociálnych služieb s oslabeným imunitným systémom,

- seniorov nad 70 rokov,
- klientov s chronickým ochorením (najmä: onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne),
- klientov liečených imunosupresívnymi (imunitný systém potláčajúcimi) liekmi,

- klientov so súčasne sa vyskytujúcimi viacerými ochoreniami u toho istého klienta – títo sú najviac náchylní na vývoj komplikácií, či už pri COVID-19 alebo sezónnej chrípke.

Je potrebné vedieť, že nie každý klient sociálnych služieb, ktorý je chorý alebo mal možný kontakt s pozitívnou osobou na COVID-19, musí byť hospitalizovaný. Práve naopak, pre preplnenosť nemocníc a ambulancií je vhodné klientov, ktorí majú iba mierne príznaky a vyšetrujúci lekár tak rozhodne, ponechať v domácej izolácii alebo v izolácii v zariadení sociálnych služieb pobytového typu voliť formu tejto domácej izolácie alebo izolácie v zariadení sociálnych služieb, ak má pre takúto izoláciu z hľadiska skutkového stavu v konkrétnom čase konkrétne zariadenie vytvorené priestorové podmienky. Pravidelné konzultácie s lekárom a odbornými pracovníkmi RÚVZ zabezpečia správny manažment klienta aj v prípade zhoršenia jeho zdravotného stavu a prednostné ošetrovanie s prípadným prijatím do nemocnice za špeciálnych podmienok.

Ak sa klient sociálnych služieb, ktorý bol v kontakte s dokázanou chorou osobou s COVID-19 a vyvinuli sa u neho príznaky respiračného ochorenia alebo bol bez týchto príznakov tzv. asymptomatický a z rozhodnutia regionálneho hygienika bol umiestnený do domácej izolácie resp. izolácie v zariadení sociálnych služieb pobytového typu, cíti sa dobre (t. j. je bez príznakov) po 14 dňoch od kontaktu s osobou, u ktorej bol koronavírus COVID-19 potvrdený vyšetrením, môže sa tento klient sociálnej služby po konzultácii a rozhodnutí hygienika RÚVZ bez problémov vrátiť do kolektívu.

Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných akútnych respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením. Preto je potrebné nešíriť paniku a zachovať pokoj a kontaktovať všeobecného lekára/pediatra (VLD, VLDD) alebo v prípade nejasností miestne príslušného odborného pracovníka RÚVZ (RÚVZ – kontakty sú uvedené v prílohe) a riadiť sa ich usmerneniami.

2. Prevencia šírenia infekcie COVID-19

V súčasnosti neexistuje vakcína proti COVID-19. Najlepším spôsobom, ako zabrániť nákaze, je vyhnúť sa expozícii (t. j. stretnutiu s infikovaným človekom alebo expozícii vírusom)

2.1 Všeobecné zásady, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu respiračných vírusov:

- Vyhnúť sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením.
- Skrátiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí.
- **Často si umývať ruky teplou vodou a mydlom** (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo ich okolí), **ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné**. Ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu.
- Účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucídnym účinkom.
- Zamestnanci v oblasti sociálnych služieb by si mali umývať ruky:
 - pred odchodom z domu,
 - pri príchode do práce,
 - po použití toalety,
 - po prestávke a denných pracovných činnostiach,
 - pred prípravou jedla a nápojov,
 - pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,
 - pred odchodom z práce,
 - pri príchode domov,
 - po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom.
- Nepoužívať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
- Dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo ku ich kontaminácii a pravidelne vetrať uzatvorené priestory.
- V zariadeniach sociálnych služieb je potrebné dodržiavať pravidlá prevencie a kontroly infekcií - pozri stránku ÚVZ SR (www.uvzs.sk).
- Zakázať návštevy v ZSS. Ani vo výnimočných prípadoch nepovoliť návštevy príbuzným, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí alebo vykazujú známky respiračnej infekcie. Zdraví príbuzní, bez epidemiologickej anamnézy môžu mať povolené návštevy vo výnimočných prípadoch, ak sa jedná o paliatívneho klienta. O takejto návšteve musí byť vedený záznam a dodržané všeobecné preventívne opatrenia na zabránenie prenosu kvapôčkovej infekcie.

2.2 Represívne opatrenia (sekundárna prevencia) v prípade podozrenia na respiračnú infekciu

V prípade ochorenia je základnou prevenciou šírenia vírusu **izolácia chorého a jeho kontaktov** pred, ako aj po vypuknutí ochorenia v období jeho nákazlivosti (t. j. 14 dní resp. podľa usmernenia lekára).

- Osoby s akútnym respiračným ochorením by mali dodržiavať respiračnú hygienu – dodržať dostatočnú vzdialenosť od iných osôb, zakryť si ústa a nos vreckovkou alebo papierovým obrúskom (v prípade ak nemajú vreckovku kašľať a kýchať do rukáva – do lakťového zhybu, nie do rúk!).

Návrat príbuzného z oblasti s výskytom ochorenia COVID-19

Ak sa príbuzný klienta a ďalšie osoby vrátili najmä z krajín Ázie (najmä Čína, Kórea), z Talianska, Iránu, či z iných oblastí s vysokým výskytom COVID-19, odporúča sa,

aby aj po uplynutí karantény v nasledujúcich 14 dňoch po opustení oblasti s vysokým počtom ochorení COVID-19 aj v ďalších nasledujúcich 14 dňoch po uplynutí tejto karantény nenavštevovali svojich príbuzných a ďalšie osoby, ktoré sú umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb (všetkých druhov zariadení podľa platnej legislatívy), alebo Domovoch ošetrovateľskej starostlivosti, či akútne hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach, pokiaľ nie je klient v paliatívnej starostlivosti alebo v ťažkom stave, kedy je potrebné návštevu konzultovať s hygienikom RÚVZ.

Samotný klient, ktorý prišiel do kontaktu s chorým alebo osobou bez príznakov ale s potvrdenou infekciou COVID-19, môže byť bez príznakov tohto ochorenia (ale rizikový pre svoje okolie, lebo je nosičom infekcie) alebo s príznakmi. V prípade ľahkej formy môže zostať v domácej izolácii alebo v izolácii pobytového zariadenia, t.j. naďalej vyžadujúci sociálnu službu. Pri stredne ťažkej alebo ťažkej forme, alebo z dôvodov sociálneho statusu domácnosti a kognitívneho stavu klienta môže byť hospitalizovaný v zdravotníckom zariadení po dobu minimálne 14 dní, ak lekár a/alebo RÚVZ neurčí inak.

3. Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca

Zamestnanec má povinnosť s ohľadom na platnú legislatívu Zákonníka práce zamestnávateľa informovať o tom, že sa vrátil on alebo jeho blízky príbuzný resp. blízka osoba z rizikovej oblasti zasiahnutej koronavírusom), alebo o tom, že v jeho domácnosti alebo blízkom okolí bol v priamom kontakte s osobou, ktorej bola zistená t. j. laboratórnym vyšetrením na ÚVZ SR potvrdená infekcia COVID-19 alebo je v izolácii pre podozrenie na infekciu a nie sú ešte výsledky vyšetrenia známe.

Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti

a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého **má kontaktovať najskôr telefonicky** a podľa inštrukcií buď prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii a pod.), popr. hygienika príslušného RÚVZ, najmä ak je dôvodné podozrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podozrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť infekcie COVID-19. O prípadnom nariadení karantény t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ a v tomto zmysle je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená. V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný.

Vzhľadom na súčasne prebiehajúce aj iné ako COVID-19 respiračné ochorenia je vhodné odporučiť pre zamestnancov s príznakmi respiračnej infekcie nasledovné:

- zostať doma na lôžku,
- telefonicky konzultovať svojho ošetrojúceho lekára ohľadom správnej liečby a postupu pri prípadnom vyšetrení (telefonovať ešte pred príchodom do ambulancie a riadiť sa inštrukciou lekára),
- prijímať tekutiny a vitamíny,
- nebyť v priamom kontakte s klientami, ani zamestnancami zariadenia sociálnych služieb počas doby pretrvávania príznakov,
- zamestnanec sa môže vrátiť na pracovisko, ak nemá aspoň 3 dni po sebe známky respiračnej infekcie (pri nepotvrdení COVID-19) a pri známom ochorení COVID-19 až vtedy keď mu to umožní hygienik RÚVZ.

V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca sociálnych služieb sú izolovaní všetci klienti, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. V takom prípade vytvorí poskytovateľ sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb izoláciu v každej izbe, prípadne v celej obytnej jednotke, tzv. reprofilizuje budovu podľa odporúčaní príslušného regionálneho hygienika RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucídneho dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku poskytovateľa sociálnych služieb a usmernenia pracovníka RÚVZ.

4. Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 v zariadení poskytujúcom pobytovú sociálnu službu

V prípade, ak je u klienta pobytovej sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb podozrenie na infekciu COVID-19, je pracovníkom tejto pobytovej sociálnej služby primárne kontaktovaný ošetrojúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých alebo geriatr), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ v mieste kraja pre určenie ďalšieho postupu.

V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z infekcie COVID-19, ale rozhodne, že chorý klient nebude prevezený do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetří ho tím záchrannej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie/ vyvrátenie podozrenia na COVID-19, tak je v zariadení sociálnych služieb chorý klient zabezpečený v prísnej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka miestne územného RÚVZ. V starostlivosti o tohto klienta sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovaným pacientom je označená ako infekčná z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení a bariérovej ošetrovacej techniky.

Chorý klient by mal použiť rúško alebo vreckovku, ktoré sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako **biohazard (biologický odpad)** alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontaminácii okolitého prostredia mimo izbu izolovaného klienta. Následne musí byť tento materiál zlikvidovaný podľa prevádzkového poriadku zariadenia, ktorý musí obsahovať postup zberu a likvidácie odpadkov z hľadiska ich charakteru (biologický, ostrý, komunálny a pod.). V takomto prípade sú zakázané návštevy, iba v špeciálnych prípadoch môže riaditeľ zariadenia

povoliť návštevu chorého rodinou, a to v prípade zlého psychického stavu klienta alebo ak je klient v terminálnom štádiu svojho života . Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19, ktoré mu v prípade, že ich nemá, zabezpečia ich Štátne hmotné rezervy. Personál je vzdelávaný podľa vnútorných predpisov poskytovateľa sociálnej služby a pokynov RÚVZ. Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorého klienta sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašľaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ-om odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný počas celej doby infekčnosti.

Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientov, ktorí prišli s chorým klientom do kontaktu, ak tak rozhodne miestne príslušný RÚVZ. V takom prípade sa poskytovateľ riadi odporúčaním RÚVZ v manažmente ďalších klientov a pracovníkov zariadenia.

V pobytových zariadeniach sociálnych služieb:

1. dočasne pozastaviť všetky skupinové podujatia a skupinové aktivity
2. je potrebné zakázať pohyb klientov zariadenia sociálnych služieb mimo priestorov tohto zariadenia - v komunite s prítomnosťou ďalších osôb (možnosť pohybu na pozemku, záhrade priľahlej k zariadeniu nie je týmto zákazom dotknutá)
3. odporúča sa zamestnancom po príchode do zariadenia bezkontaktným teplomerom (infračerveným) zmerať telesnú teplotu - pri zvýšenej teplote okamžite zamestnanca poslať domov
4. striktne dodržiavať zákaz návštev (iba ak ide o prijímateľa sociálnej služby v terminálnej fáze ľudského života, z hľadiska etických princípov a za preventívnych opatrení, sa tento zákaz neuplatňuje).

5. Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 v ambulantnej sociálnej službe

Pri príchode klientov je potrebné všetkým (klientom, resp. sprevádzajúcim osobám) urobiť skrining so zameraním na akútnu respiračnú infekciu klienta a jeho rodinných príslušníkov, či nemajú respiračnú infekciu, teplotu, kašeľ, dýchavicu- prítomnosť teploty, kašľa, dýchavice alebo či v rodine nie je niekto s potvrdeným ochorením COVID-19 alebo úzkym kontaktom s takým pacientom v posledných 14 dňoch alebo s cestovateľskou anamnézou člena domácnosti v rizikovej oblasti v posledných 14 dňoch. Ak je dôvodné podozrenie, že klient má respiračnú infekciu s teplotou (a nemá vyššie uvedené podozrenie nákazou COVID-19), nebude mu povolený vstup do zariadenia ale odporúčaná domáca izolácia a kontaktovanie všeobecného lekára.

V prípade, ak sa ochorenie prejaví počas denných aktivít, a vznikne dôvodné podozrenie na vírusové respiračné ochorenie, takýto klient musí byť bezodkladne izolovaný v izolačnej alebo samostatne vyčlenenej miestnosti, kde je zabezpečené vetranie (ak nie je k dispozícii takáto samostatná miestnosť tak má byť chorý klient umiestnený, čo najďalej od iných klientov a personálu po nevyhnutnú dobu zotrvania v zariadení, minimálne však 2 metre, pri dodržiavaní respiračnej hygieny). Pracovníkom zariadenia poskytujúceho ambulantnú sociálnu službu je kontaktovaný miestny RÚVZ pre určenie ďalšieho postupu.

Chorý klient sa musí vyhnúť úzkemu a telesnému kontaktu s osobami, povrchmi alebo predmetmi, použiť rúško alebo vreckovku, ktoré sú následne bezpečne zlikvidované. Ak klient potrebuje použiť toaletu, zatiaľ čo čaká na lekársku / zdravotnícku pomoc, mal by použiť samostatnú toaletu, pokiaľ je k dispozícii. To platí len po dobu čakania na prevoz do nemocnice.

Následný manažment s odberom informácií (vyplnenie kontaktného dotazníka), odberom vzoriek alebo nariadením izolácie, je určený príslušným RÚVZ.

Izolovaní sú všetci pracovníci a ďalšie osoby, ktoré s chorým klientom prišli do kontaktu bez zodpovedajúcich ochranných prostriedkov, a to podľa pokynov RÚVZ v domácej izolácii alebo v závislosti od zdravotného stavu a sociálneho statusu v zdravotníckom zariadení.

Všetky priestory (povrchy), v ktorých sa chorý klient nachádzal, musia byť dôkladne dezinfikované za použitia virocídneho dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku poskytovateľa.

V zariadeniach sociálnych služieb s ambulantnou formou sociálnej služby, ak je v individuálnom prípade možné zabezpečiť klientovi zariadenia potrebnú pomoc a podporu v domácom prostredí má sa preferovať táto pomoc a podpora (ak je možné zabezpečiť sociálne služby v nevyhnutnej miere v domácom prostredí má sa preferovať táto forma).

Pri ambulantných formách sociálnych služieb sa zakazuje realizovať skupinové aktivity s klientmi.

6. Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 v terénnej sociálnej službe

V prípade, že pracovník terénnej sociálnej služby (vrátane domácej opatrovateľskej služby) príde do kontaktu s klientom podozrivým na vírusové ochorenie COVID-19, ak nemá osobné ochranné prostriedky, bezodkladne opustí priestory v ktorých sa klient nachádza a s klientom komunikuje zo vzdialenosti väčšej ako 2 metre, alebo telefonicky. Pracovník sa vyhne kontaktu s ďalšími osobami, ak je to možné a bezodkladne informuje nadriadeného pracovníka a kontaktuje svojho všeobecného lekára pre dospelých alebo v prípade nedostupnosti príslušný RÚVZ. V prípade, že je klient v domácej izolácii a nie je možné prerušiť osobnú starostlivosť o neho v domácnosti, personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným alebo s potvrdeným ochorením COVID-19. Pracovník terénnej sociálnej služby je poučený podľa vnútorných predpisov poskytovateľa sociálnej služby a pokynov RÚVZ.

Jednorazové pomôcky musia byť bezpečne likvidované ihneď po použití v nádobe na to určenej a označenej biohazard alebo biologický odpad. Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ a krajským operačným strediskom záchranej zdravotnej služby odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný.

Izoláciu klientov a pracovníkov sociálnej služby a ďalších kontaktov vyhodnotí a usmerní príslušný RÚVZ.

Izolovaní sú všetci pracovníci a ďalšie osoby, ktoré s chorým klientom prišli do kontaktu bez zodpovedajúcich ochranných prostriedkov, a to podľa pokynov RÚVZ v domácej izolácii alebo v zdravotníckom zariadení (podľa klinického stavu a sociálneho statusu domácnosti).

Z dôvodu špecifických nárokov na materiálno-technické, personálne a organizačné zabezpečenie terénnej sociálnej služby v prípade domácej izolácie klienta v súvislosti s COVID-19 poskytovateľ terénnych sociálnych služieb navyše:

- zmapuje situáciu klientov - vytipuje osamelo žijúcich klientov, ktorí nemajú rodinu, alebo rodina žije ďaleko a nemôže zabezpečiť starostlivosť po dobu prípadnej domácej izolácie,
- pripraví zoznamy a kontakty s potrebnými informáciami pre záchranárov,
- zmapuje a spíše rozsah nevyhnutnej starostlivosti, bez ktorej sa klient nezaobíde,
- v prípade rodín, ktoré môžu zabezpečiť starostlivosť o izolovaného klienta, sa s nimi dohodne na prevzatí starostlivosti v prípade nevyhnutnosti, ale vždy po konzultácii s príslušným RÚVZ,
- písomne informuje klientov, prípadne ošetrojúce a opatrojúce osoby, ako bude prebiehať poskytovanie služby v prípade obmedzenia prevádzky z dôvodu choroby / domácej izolácie personálu.

Postup pri poskytovaní starostlivosti v prípade domácej izolácie nariadenej klientovi:

- S klientom je prerokovaný spôsob poskytovania starostlivosti počas jeho domácej izolácie. Formalizovaná domáca starostlivosť nemôže byť poskytovaná, ak klient s mimoriadnym režimom (rozsah starostlivosti, používanie ochranných prostriedkov, používanie dezinfekcie) nesúhlasí alebo jeho rodina nevie zabezpečiť potrebnú starostlivosť pre klienta.. V takom prípade má byť klient prevezený do zdravotníckeho zariadenia podľa vyššie uvedených inštrukcií;
- ak sú ochranné osobné pracovné prostriedky (masky, rukavice, plášte, návleky, dezinfekcia k dispozícii v domácnosti, tak klient v prítomnosti pracovníka terénnej sociálnej služby používa rúško, ak je to možné (ak nemá ťažkosti s dýchaním);
- sú zabezpečované základné úkony ako strava, dovoz obedov a nákupy, nevyhnutná osobná hygiena, zabezpečenie nevyhnutných liekov, základné nevyhnutné ošetrovanie šatstva, upratovanie, chôdza podľa indikácie lekára (nevychádzať však mimo domácnosť), na nákupy sa nepoužívajú opakovane tie isté tašky, s ktorými prišiel do kontaktu chorý;
- nie je realizované veľké upratovanie, sprevádzanie na vyšetrenia, ani do zariadení pedikúry, holičstva, kaderníctva a pod., preprava klienta automobilom poskytovateľa;
- kde je to možné, je dovoz obedov vykonávaný bez kontaktu s klientom (výmena nosičov jedál pri dverách), obdobne sú zabezpečované nákupy ako samostatný úkon (pri mobilných klientoch v dobrom stave s dobrou mobilitou);

- manipulácia s táckami s jedlom má byť vykonávaná v 2 rukaviciach, obedár (resp. ideálne prenos obedov v jednorazových obedových boxoch) je prevážaný oddelene od ostatných nosičov jedál a je potrebné ho samostatne umývať a dezinfikovať podľa pracovných postupov zariadenia, ktoré má vypracované (RÚVZ je konzultant, ale postup pripraví príslušné zariadenie avšak ak nemajú postupy, RÚVZ pomôže pri ich vypracovaní).
- úkony starostlivosti sú vykonávané v ochranných prostriedkoch (respirátor, ochranné okuliare, rukavice, jednorazový plášť), je dôležité, aby sa vykonávala hygienická dezinfekcia rúk dezinfekčným prostriedkom;
- na použité ochranné prostriedky má poskytovateľ špeciálny box na nebezpečný odpad, ktorý je umiestnený v byte klienta pri vchodových dverách a označený ako biohazard alebo biologický materiál. Likvidácia nebezpečného odpadu sa zabezpečí podľa pracovných postupov zariadenia, ev. podľa prevádzkového poriadku poskytovateľa sociálnej služby.
- bielizeň je do práčovne prevážaná v špeciálnych uzatvárateľných nepriepustných vreciach (napr. vákuových vreciach). Manipulácia s bielizňou prebieha za použitia ochranných prostriedkov podľa prevádzkového poriadku práčovne.

○
Poskytovatelia terénnej sociálnej služby sú povinní zabezpečiť zamestnancom ochranné osobné prostriedky.

7. Manipulácia s odpadmi

Všetok odpad, s ktorým bola osoba v styku, vrátane použitých vreckoviek, inkontinenčných podložiek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, musí byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia, ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a silu minimálne 0,1 mm. Ak takéto vrecia nie sú k dispozícii poskytovateľ sociálnej služby navrhne a písomne vypracuje postup, ktorý konzultuje s miestne príslušným RÚVZ. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. V prípade, že poskytovateľ sociálnej služby disponuje dekontaminačným zariadením, odpad ukladá do vriec pre toto zariadenie a odpad dekontaminuje štandardným postupom.

Ďalší postup volí poskytovateľ podľa svojho prevádzkového poriadku, ktorý je v súlade s platnými právnymi predpismi.

8. Kontrolný list informačných a preventívnych opatrení u poskytovateľa sociálnej služby v súvislosti s infekciou COVID-19 (vzor)

MZ SR s MPSVR SR pripravili pre poskytovateľov sociálnych služieb súbor krokov, ktoré treba urobiť ako prípravu na prípadné rozšírenie infekcie COVID-19 do zariadenia sociálnych služieb, resp. v rámci poskytovanej sociálnej služby. V súčasnosti je i nízke riziko takéhoto ohrozenia, ale tieto dni je vhodné využiť na cvičnú prípravu manažmentu a tímov zamestnancov zariadení sociálnych služieb a zamestnancov v sociálnych službách pre prípad potreby. Súbor krokov má všeobecný charakter primárne zameraný na pobytové sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb, kde je tvorba krízových opatrení najzložitejšie. Ostatné druhy sociálnych služieb a formy sociálnych služieb môžu kontrolný list využiť primerane vzhľadom k cieľovej skupine klientov (t. j. využite analogicky, a to primerane k druhu sociálnej služby a forme sociálnej služby, uvedený rozsah pre pobytové služby v zariadeniach sociálnych služieb).

Až v prípade identifikácie chorého klienta, izolácie chorého pacienta alebo kontaktu a karantény zariadenia, prípadne uzavretia lokality príslušným RÚVZ-om je možné využiť realizačnú časť kontrolného zoznamu.

Príloha č. 1

Plánovacia fáza

Plánovanie koordinácia, informovanosť

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Vedenie ZSS má pravidelné stretnutia, operatívne reaguje na situáciu, kontroluje plnenie krízového plánu v prípravnej časti.			
Vedenie ZSS určí interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí. Podmienkou je osobná prítomnosť členov krízového štábu v čase krízy v zariadení.			
Je vykonávaný denný monitoring vývoja situácie v SR a zahraničí. Sú sledované správy Úradu verejného zdravotníctva SR, MZ SR, MPSVR SR a sú zasielané vedúcim pracovníkom e-mailom.			
Je pripravený plán krízových opatrení v jednom dokumente, ktorý je k dispozícii vedúcim zamestnancom a krízovému tímu (Poznámka: vypracujte si systém komunikácie a informovanosti zamestnancov, rodinných príslušníkov a klientov s dôrazom na zníženie paniky, pripravte si jasné vety jednoduchšej a nestrašiacej komunikácie v prípade karantény, navrhnete izolačné miestnosti, zhromaždíte kontakty na lekárov, RÚVZ, rodinných príslušníkov a blízke osoby, samosprávu – e-maili aj telefonické, zosumarizujte potreby klientov: napr. lieky, jednotlivé služby, aby ste vedeli pohotovo odovzdať lekárom, hygienikom RÚVZ alebo záchranárom pri prevoze klienta do zdravotníckeho zariadenia, pokyny a odporúčania)			
V prípade potreby majte na viditeľnom mieste kontakt na príslušný RÚVZ v prípade			

potreby konzultácie so žiadosťou o odporúčania postupu pre zariadenie.			
Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán nie je voľne k dispozícii na šírenie medzi zamestnancami z dôvodu zabránenia panike. Krízový plán tvorí podľa dostupných odporúčaní ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR krízový tím.			
Verejnosť a príbuzní sú informovaní o spracovaní krízového plánu (ktorého súčasťou je zákaz návštev a spôsob kontaktu napr. telefonického so zamestnancami a chorými alebo exponovanými klientami) na webe, príp. e-mailom, je určená kontaktná osoba, ktorá odpovedá na otázky. Táto osoba je všetkým známa a všetci zamestnanci odkazujú k informáciám na túto osobu. Sú určené hodiny, v ktorých sú otázky zodpovedané. Krízový plán nie je verejnosti a klientom poskytovaný. Odporúčaný rozsah informácií verejnosti:			
1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ, 2) máme plán preventívnych opatrení, 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény, 4) v prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená, 5) činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah.			
Návštevníkom, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí, je odporúčané, aby nenavštevovali zariadenie po dobu 14 dní po uplynutí nariadenej karantény a riadili sa pokynmi ÚVZ SR a MZ SR.			
V prípade návštev klientov s kognitívnym deficitom je zaistená evidencia návštev v špeciálnom zošite vrátane emailu, telefónneho čísla a presnej adresy trvalého			

a prechodného pobytu návštevy.			
V prípade odporúčania ÚVZ SR je zariadenie pre návštevy uzavreté.			
Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľ / ka, prípadne tlačový hovorca, či iný riaditeľom určený zamestnanec.			
Klienti ZSS sú informovaní o spracovaní krízového plánu prostredníctvom sociálnych pracovníkov, a to v adekvátnej forme.			
Odporúčame tento rozsah: 1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ a MZ SR; 2) máme plán preventívnych opatrení; 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény.			
Zamestnancom je vydaný pokyn o povinnosti informovania zamestnávateľa telefonicky v prípade (ich alebo ich rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb) ciest do krajín s výskytom nákazy a musia sa riadiť podľa pokynov RÚVZ.			
Je zavedené zvýšené umývanie rúk a v prípade prítomnosti chorých klientov s respiračnými infekciami (COVID-19, ale aj chrípka) môže byť doplnená aj dezinfekcia rúk v priestoroch poskytovateľa sociálnej služby (podľa aktuálneho odporúčania ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR).			

Zamestnancom krízového štábu sa odporúča mať k dispozícii			
telefóny prepojené pomocou skupinovej komunikácie napr. cez WhatsApp. Vzájomná komunikácia má byť cvične odskúšaná.			
Je vykonané vzdelávanie personálu o povahe vírusu a zopakované pravidlá respiračnej hygieny a hygieny rúk ako aj dôkladná dezinfekcia prostredia vrátane kľučiek na dverách a toaliet (používajú sa bežne odporúčané prostriedky pokiaľ nie je karanténa – v takom prípade prehodnotí použitie prostriedkov RÚVZ, dovedy sa postupuje štandardne).			

Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je pripravený zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami (so súhlasom zamestnanca), ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény zariadení zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7). Prostredníctvom zoznamu sa zabezpečí ich včasné informovanie o odporúčaníach pre krízový pobyt v zariadení.			
Nie je potrebné zháňať zdravotnícky materiál, rúška, objednávať respirátory, ochranné okuliare, rukavice a pod. V prípade karantény bude toto zabezpečené príslušným RÚVZ. (Poznámka: manažment ani zamestnanci nemajú podliehať panike a stresu pre zabezpečenie týchto prostriedkov). Urobte iba zoznam v súčasnosti			

dostupného zdravotníckeho a dezinfekčného materiálu.			
Je spracovaný plán tzv. reprofilizácie lôžok v ZSS, t.j. vytvorenia izieb, miest, oddelenia pre izoláciu pre prípad nariadenia rozsiahlejšej izolácie v zariadení. Toto bude koordinované v detaile RÚVZ-om, ak taká situácia nastane. Krízový tím si pripraví iba plán prechodného preskupenia klientov a vytvorenia minimálne 2 tzv. izolačných miestností so samostatným WC , prípadne kúpeľňou (ak to je možné).			
Je k dispozícii zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb, ktoré v prípade personálnej núdze: a) budú vykonávať, b) nebudú vykonávané.			

Organizácia obslužných prevádzok

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je zostavený týždenný jedálny lístok s maximálnym podielom trvanlivých surovín a jednoduchých jedál.			
Pokiaľ dôjde k výpadku technických služieb, je určené miesto, kde bude odpad uskladnený a ako bude označený.			

Organizácia starostlivosti o zamestnancov a ďalšie osoby podieľajúce sa na starostlivosti

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je k dispozícii zoznam vybavenia, ktoré zamestnanci musia mať so sebou pre prípad vyhlásenia karantény a povolania do zariadenia ku krízovej službe (napr. karimatka, spací vak, základné lieky pre svoju potrebu, oblečenie na výmenu atď.) A zamestnanci sú o ňom informovaní.			
Je vytvorený zoznam psychologických intervencií pre ukludnenie klientov, ich rodín, samotných zamestnancov. Vhodný je nácvik vedený sociálnym pracovníkom alebo psychológom alebo iným povereným pracovníkom tzv. copingových stratégií zvládania stresu a zopakovanie si základných vedomostí a informácií z krízovej intervencie. Všetci zamestnanci by mali prejsť preverením ovládania základných stratégií.			

Realizačná fáza (v prípade nákazy v zariadení, karantény zariadenia, uzatvorenie lokality) bude zaslané príslušnému zariadeniu rozhodnutie hygienika príslušného RÚVZ o vyhlásení karantény príslušného zariadenia sociálnych služieb.

Dokument bol konzultovaný s Ministerstvom zdravotníctva SR (aktualizácia 13. marca 2020).

Príloha č. 2

Zoznam call centier RÚVZ

Call centrá na Regionálne úrady verejného zdravotníctva: všeobecné: +421800221234

- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – 0917 222 682
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici - 0918 659 580
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave – 0917 426 075
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre – 0948 495 915
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave - 0905 903 053
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne – 0911 763 203
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach – 0918 389 841
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove – 0911 908 823
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline – 0905 342 812

P R Í K A Z
predseda Prešovského samosprávneho kraja

o určení subjektu hospodárskej mobilizácie
a
o rozsahu vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie

Predseda Prešovského samosprávneho kraja podľa § 17 ods. 2 písm. c) bod 1 zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 179/2011 Z. z.“), na základe vyhlásenia núdzového stavu podľa Čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon č. 227/2002 Z. z.“), ktoré bolo vyhlásené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 114 zo dňa 15. marca 2020, č. 115 zo dňa 18. marca 2020, uznesením vlády Slovenskej republiky č. 169 zo dňa 27. marca 2020 (ďalej len „uznesenie vlády SR č. 169/2020“) a nariadením vlády Slovenskej republiky č. 77/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie, na zabezpečenie zmiernenia následkov krízovej situácie po vyhlásení núdzového stavu

u r č u j e

Organizáciu: Zariadenie sociálnych služieb Jasoň

Identifikačné číslo organizácie: 37944592

Adresa: Slov. nár. povstania 8/15, 061 01 Spišská Stará Ves

ako subjekt hospodárskej mobilizácie s účinnosťou od nadobudnutia právoplatnosti tohto príkazu podľa § 4 ods. 1 písm. d) bod 2 zákona č. 179/2011 Z. z. (ďalej len „subjekt hospodárskej mobilizácie“ alebo „organizácia“)

a zároveň určuje rozsah vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie podľa § 5 písm. m) zákona č. 179/2011 Z. z., a to nasledovne:

Subjekt hospodárskej mobilizácie je povinný poskytovať, vykonávať a zabezpečovať poskytovanie odborných, obslužných a ďalších činností v rozsahu vymedzenom zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov pre daný druh sociálnej služby, ktorý poskytuje v zmysle jeho zriaďovacej listiny.

V rámci vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie subjekt hospodárskej mobilizácie zabezpečí plnenia sociálneho zabezpečenia v rozsahu tak, aby sa zachovalo poskytovanie starostlivosti a odbornej pomoci, ktorú subjekt hospodárskej mobilizácie poskytuje, a to pri dodržaní všetkých usmernení hlavného hygienika Slovenskej republiky a následných pokynov a usmernení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, usmernení PSK a teda najmä, avšak nie len výhradne:

a) riešiť situáciu s výpadkami zamestnancov

Povinnosťou subjektu hospodárskej mobilizácie je spracovať plán riešenia krízovej situácie v súvislosti s nedostatkom zamestnancov. Pre zvládnutie situácie pri poskytovaní sociálnych služieb je nevyhnutné zabezpečiť využitie personálnych kapacít zariadení, ktorých prevádzka bola pozastavená (napr. sociálne služby poskytované ambulantnou a týždennou formou). Subjekt hospodárskej mobilizácie nahlási miestne príslušnému Okresnému úradu nedostatok personálnych kapacít v štruktúre podľa druhu najnáročnejšej činnosti, ktorú vykonávajú. Okresný úrad koordinuje a organizačne zabezpečuje dopĺňanie personálnych kapacít.

b) zabezpečiť dodržiavanie všetkých preventívnych opatrení a výkon ošetrovateľských úkonov (vrátane karantény novo prijímaných prijímateľov sociálnych služieb)

Subjekt hospodárskej mobilizácie je povinný riadiť sa odporúčaním Regionálneho úradu verejného zdravotníctva SR a usmernením hlavného hygienika SR.

c) plniť ochranné preventívne opatrenia a zabezpečovať ochranné pracovné pomôcky ako aj ochranné pomôcky pre prijímateľov sociálnej služby

Pri používaní osobných ochranných prostriedkov pri starostlivosti o osoby so suspektou alebo potvrdenou diagnózou COVID-19 je potrebné postupovať podľa „Odporúčania na používanie osobných ochranných prostriedkov pri sociálnej starostlivosti o osoby so suspektou alebo potvrdenou COVID-19“.

d) žiadať zabezpečenie ochranných pomôcok na PSK

Ochranné pomôcky budú distribuované prostredníctvom PSK na základe žiadosti subjektu hospodárskej mobilizácie. V žiadosti identifikuje potrebu ochranných prostriedkov v závislosti od počtu zamestnancov a klientov na mesiac. PSK na základe žiadosti koordinuje a v súčinnosti s MPSVR SR organizuje dodanie ochranných prostriedkov.

Túto činnosť bude subjekt hospodárskej mobilizácie vykonávať v prospech svojich prijímateľov.

Obdobie vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie uvedených v tomto príkaze:

Vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie bude menovanej organizácii ukončené vydaním nového príkazu, ak bude stále vyhlásený núdzový stav alebo bude zrušené automaticky bez potreby vydania nového príkazu menovanej organizácii, ak bude vládou Slovenskej republiky ukončené vyhlásenie núdzového stavu. To isté platí aj o zrušení menovanej organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

Tento príkaz nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia organizácii.

O d ô v o d n e n i e :

Pri vydaní tohto príkazu boli uplatnené ustanovenia právnych predpisov uvedené vo výrokovej časti tohto príkazu, pričom organizácia bola určená na vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie z dôvodu, že podľa dostupných informácií má k dispozícii požadované personálne a materiálne zdroje, ktoré môžu byť použité na riešenie krízovej situácie.

Subjekt hospodárskej mobilizácie je podľa § 19 ods. 7 zákona č. 179/2011 Z. z. povinný vykonávať opatrenia hospodárskej mobilizácie uvedené v tomto príkaze v rozsahu potrebnom na zabezpečenie výkonu organizácie sociálneho zabezpečenia a nepretržitého poskytovania sociálnych služieb v dôsledku vyhlásenia núdzového stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19. Na vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie budú subjektu hospodárskej mobilizácie poskytnuté materiálne prostriedky na základe predložených požiadaviek.

Uznesením vlády č. 169/2020 bola s účinnosťou od 28. marca 2020 podľa čl. 5 ods. 3 písm. b) ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. uložená pracovná povinnosť zamestnancom pobytových zariadení sociálnych služieb, ktorými sú zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorými sú centrá pre deti a rodiny.

Uznesením vlády č. 169/2020 bolo zároveň predsedom vyšším územných celkov v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR odporučené vydať opatrenia na zabezpečenie uloženia pracovnej povinnosti na zabezpečenie výkonu zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti v pobytových zariadeniach sociálnych služieb vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Prešovský samosprávny kraj ako subjekt hospodárskej mobilizácie podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 179/2011 Z. z. vydal tento príkaz v súlade s § 4 ods. 1 písm. d) bod 2 zákona č. 179/2011 Z. z. a v súlade s § 17 ods. 2 písm. c) bod 1 zákona č. 179/2011 Z. z. ako písomný príkaz predsedu PSK, ktorý je vydávaný v období krízovej situácie organizáciám vo svojej

zriaďovateľskej pôsobnosti a ktorý určil aj rozsah vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie.

Na povinnosti fyzických osôb pri plnení pracovnej povinnosti a povinnosti určených subjektov hospodárskej mobilizácie neupravené v tomto príkaze sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 179/2011 Z. z. a zákona č. 387/2002 Z. z.

Týmto príkazom nie sú dotknuté práva a povinnosti štatutárnych orgánov organizácií dodržiavať pri poskytovaní údajov a informácií všeobecne záväzné právne predpisy o ochrane osobných údajov GDPR.

P o u č e n i e

Na vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie budú subjektu hospodárskej mobilizácie poskytnuté materiálne prostriedky na základe predložených požiadaviek. Náhrady budú poskytnuté podľa § 6 ods. 11 zákona č. 179/2011 Z. z. a v súlade s nariadením vlády SR č. 77/2020 Z. z..

Prešovský samosprávny kraj, ktorý vydal príkaz, je oprávnený za nevykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie, určených v tomto príkaze, uložiť subjektu hospodárskej mobilizácie podľa § 31 ods. 3 zákona č. 179/2011 Z. z. pokutu do výšky 33 000 eur.

Proti tomuto príkazu nie je prípustné odvolanie. Tento príkaz je preskúmateľný súdom podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, pričom podnet na jeho preskúmanie nemá odkladný účinok.

PaedDr. Milan Majerský, PhD.
predseda PSK

Písomné vyhotovenie príkazu dostane:

1x Zariadenie sociálnych služieb Jasoň

1x Prešovský samosprávny kraj

	Záznam o preventívnych opatreniach proti šíreniu Koronavírusu		
	Dokument organizačnej činnosti		Počet strán: 1/5

Oblasť pôsobnosti	Ošetrovanie, opatrovanie a infraštruktúra		
Priradenie	Zdravotný úsek		
Druh opatrenia	PREVENTÍVNE		
Ev. číslo	01/2020	Kategória rizika	A1

Východisková situácia	
Spôsob zistenia problému	Celospoločenský problém možného výskytu Koronavírusu
Popis problému – potenciálneho problému (nezhody - potenciálnej nezhody) a ich príčin	
Na základe aktuálnych informácií zo dňa 07.03.2020 vyhodnotila riaditeľka PhDr. Viera Šimšajová, PhD. situáciu v Zariadení sociálnych služieb Jasoň a prijala 14 opatrení k prevencii Koronavírusu. Tieto opatrenia sú zaznamenané v dokumente Záznam o preventívnych opatreniach 01/2020. Jedným z opatrení bolo vykonať informačné stretnutia s obyvateľmi a zamestnancami zariadenia. Obe skupiny boli informované k prevencii voči prenosu a rozšírenia vírusu COVID-9 (Koronavírus) v týchto bodoch: 1. Všeobecné informácie (spôsob prenosu, zásady ochrany pred vírusom, dĺžka inkubačnej doby, prejavy ochorenia, liečba a úmrtnosť, odporúčané materiálne vybavenie) 2. Odporúčania na realizáciu opatrení (zásady hygieny, nasadenie rúšok a respirátorov) 3. Prevádzkové opatrenia 4. Informačné opatrenia 5. Personálne opatrenia 6. Dostupnosť materiálneho vybavenia	
Popis rizík – potenciálnych rizík	
Zdroj: www.uvzs.sk	
Aké sú prejavy ochorenia COVID-19? Nový koronavírus spôsobuje akútne respiračné ochorenie -- vírusovú pneumóniu (kvapôčková infekcia). Ide o všeobecné príznaky virózy, respektíve klasických respiračných ochorení, napríklad aj chrípky – teplota nad 38 °C kašeľ, nádcha, bolesť svalov, bolesť kĺbov, sťažené dýchanie. Pri komplexnejšom vyšetrení býva prítomný RTG nález – zápal pľúc. Inkubačný čas pri tomto type koronavírusu sa uvádza 2 až 14 dní, priemerne 6 dní.	
Ako sa lieči ochorenie COVID-19? COVID-19 je vírusové ochorenie a zaraďujeme ho medzi kvapôčkovú infekciu. Neúčinkujú naň antibiotiká. Overená očkovacia látka zatiaľ neexistuje. Liečba je symptomatická. U ľudí infikovaných novým koronavírusom sa zahajuje podporná liečba, ktorá zmiernuje príznaky infekcie. K podpornej liečbe sa využívajú bežne dostupné lieky. Liečba je individuálna a vychádza z konkrétnych potrieb pacienta. Väčšina ľudí, ktorí sa nakazia, má mierny priebeh ochorenia a zotaví sa. U starších ľudí, osôb s oslabenou imunitou či pridruženými chronickými ochoreniami je väčšia pravdepodobnosť vážnejšieho priebehu ochorenia.	

	Záznam o preventívnych opatreniach proti šíreniu Koronavírusu	
	Dokument organizačnej činnosti	Počet strán: 2/5

Aká je pravdepodobnosť, že sa novým koronavírusom nakazím?

Ľudia sa môžu nakaziť od osôb, u ktorých bol koronavírus potvrdený. Ochorenie sa prenáša malými kvapôčkami z nosa alebo úst, keď infikovaná osoba kašle alebo vydychuje. Hlavný spôsob prenosu sú teda kvapôčky vylúčené osobou, ktorá kašle. Na Slovensku doteraz nebol zaznamenaný potvrdený prípad ochorenia COVID-19. Vzhľadom na súčasné možnosti cestovania nemôžeme vylúčiť zanesenie nového koronavírusu na naše územie. V prípade, že ste neboli v krajinách, kde sa ochorenie COVID-19 vyskytuje, respektíve ste neboli v kontakte s osobami, ktoré uvedené krajiny navštívili, ide s veľkou pravdepodobnosťou, vzhľadom na prebiehajúcu chrípkovú sezónu, o iné akútne respiračné ochorenie alebo chrípku či chrípke podobné ochorenie, a preto netreba podliehať panike. Samozrejme, aj v takomto prípade je dôležité kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára, pretože i tieto ochorenia môžu spôsobiť vážne zdravotné komplikácie.

Môže mi v prevencii proti ochoreniu COVID-19 pomôcť očkovanie proti chrípke?

Očkovanie proti chrípke je vhodné, chráni pred chrípkou počas prebiehajúcej chrípkovej sezóny. Ak by človek ochorel na infekciu vyvolanú koronavírusom, ďalšie ochorenie prebiehajúce súbežne, znamená vysoké riziko komplikácií.

Je potrebné preventívne dodržiavať nejaké hygienické návyky?

Verejnosti aj vzhľadom na prebiehajúcu chrípkovú sezónu odporúčame dodržiavať preventívne opatrenia, ktoré sú účinné vo vzťahu ku kvapôčkovým nákazám:

- umývať si ruky často mydlom a vodou najmenej 20 sekúnd. Ak nie je k dispozícii mydlo a voda, treba použiť dezinfekčný prostriedok na ruky na báze alkoholu
- nedotýkať sa očí, nosa a úst, koronavírus sa môže preniesť kontaminovanými rukami
- zakrývať si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní jednorazovou papierovou vreckovkou a následne ju zlikvidovať
- vyhýbať sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky
- dodržiavať vzdialenosť najmenej jeden meter medzi vami a kýmkoľvek kto kašle alebo kýcha
- ak ste chorý, kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup liečby, doma na lôžku sa z ochorenia liečiť v samostatnej izbe
- v domácnosti dbať na zvýšenú dezinfekciu povrchov

Návrh opatrení / Úloh

č.	Opatrenie / Úloha	Predpokladaný čas
1.	Vykonať informačné stretnutie pre prijímateľov sociálnych služieb.	09.03.2020
2.	Vykonať informačné stretnutie pre zamestnancov.	09.03.2020
3.	Vypracovať pokyn prevencie a dezinfekčných opatrení pred koronavírusom na zdravotnom úseku s prostriedkami, ktoré obsahujú aspoň 60% Etanolu a žiarením prostredníctvom germicídnych žiarivov.	09.03.2020
4.	Vyhlásiť dočasný zákaz návštev obyvateľov v zariadení.	07.03.2020
5.	Zrušiť a vyhlásiť zrušenie skupinových aktivít a krúžkov až do odvolania.	16.03.2020
6.	Zakúpiť a odovzdať vitamínový doplnok C pre zamestnancov.	13.03.2020

	Záznam o preventívnych opatreniach proti šíreniu Koronavírusu	
	Dokument organizačnej činnosti	Počet strán: 3/5

7.	Zakúpiť germicídny žiarič.	máme v ZSS
8.	Vyhotovenie (ušitie) textilných rúšok pre každého zamestnanca.	16.03.2020
9.	Odobzdanie textilných rúšok pre PSS.	17.03.2020
10.	Zakúpenie ochranných okuliarov pre zdravotný úsek.	17.03.2020
11.	Zakúpenie ochranných odevov.	17.03.2020
12.	Zakúpenie respirátorov.	
13.	Vedúca sestra zvýši kontrolu nad zdravotným stavom PSS a aktuálne bude vyhodnocovať daný stav.	priebežne
14.	Pracovníci na zdravotnom úseku zvýšia starostlivosť o PSS pri prijímaní tekutín a dohľad nad zdravotným stavom. O každej zmene zdravotného stavu budú informovať vedúcu sestru. V prípade zhoršenia stavu PSS sa budú riadiť telefonickými pokynmi MV SR: Prevenia zdravia, chrípka - informácie, prevencia a zamedzenie jej šírenia - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky - nepretržitá telefónna linka: 02/59 373 122 Na uvedenej linke odborníci Úradu verejného zdravotníctva odpovedia na všetky otázky, ktoré sa týkajú nového chrípkového vírusu. - Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove - tel. číslo 0911 908 823	

Personálne zabezpečenie		
Pracovník	Pridelená úloha č.	Odhadovaný celkový čas práce
Šička a práčky	9.	3 dni
Vedúci úseku zdravotného	3,7,12	Nesledujeme
Vedúci úseku prevádzkového	8,10,11	Nesledujeme
Vedúci úseku sociálneho	9	Nesledujeme
Riaditeľka	1,2,4,5,6,13	Nesledujeme

Materiálne zabezpečenie		
Položka	Množstvo / merná jednotka	Odhadovaná cena
Vitamín C		
Ušitie plátenných rúšok		

Finančné zabezpečenie		
Položka	Odhadovaná cena spolu	Navrhovaný zdroj krytia
1. Cena práce		
2. Materiálne zabezpečenie		

	Záznam o preventívnych opatreniach proti šíreniu Koronavírusu	
	Dokument organizačnej činnosti	Počet strán: 4/5

Návrh na opatrenie podal	
Dňa	
Kontrolu realizácie vykoná	
Dátum kontroly	
Súvisiace dokumenty	Leták a informácie na www.uvzs.sk

Prerokovanie návrhu opatrení s dotknutými stranami			
Dátum distribúcie		Dátum uzavretia pripomienok	
Dotknuté strany (meno, priezvisko a funkcia)			Pripomienky [áno – nie]
			Nie
			Nie
č.	V prípade vyjadrenia – pripomienok sú priložené nasledovné prílohy [Pozn.: informácia o zapracovaní alebo odmietnutí pripomienky je zaznamenaná v predmetnej prílohe]		Strany
1	Pripomienky k návrhu opatrení		0

Opatrenia schválil	PhDr. Viera Šimšajová, PhD.		
Dokument vystavil	PhDr. Mária Kovaľová, PhD.MHA		
Dokument preveril			

Rozdeľovník:

1. Originál č.1:	Riaditeľka
2. Kópia:	Manažérka kvality

	Prevencia a dezinfekčné opatrenia na zdravotnom úseku s prostriedkami, ktoré obsahujú aspoň 60% etanolu.	Proces upratovania
	<i>Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu</i>	Príloha č. 5

č.	Dezinfekcia podláh v izbách	Dezinfekcia podláh na chodbách	Dezinfekcia vypínačov	Dezinfekcia kľúčiek WC, izby, kúpeľne	Dezinfekcia madiel	Dezinfekcia kľúčiek zdravotný úsek

	Prevenencia a dezinfekčné opatrenia na zdravotnom úseku s prostriedkami, ktoré obsahujú aspoň 60% etanolu.	Proces upratovania
	<i>Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu</i>	Príloha č. 5

č.	Dezinfekcia podláh v izbách	Dezinfekcia podláh na chodbách	Dezinfekcia vypínačov	Dezinfekcia kľúčiek WC, izby, kúpeľne	Dezinfekcia madiel	Dezinfekcia kľúčiek zdravotný úsek
Skontrolovala:			Dátum:			

Legenda: Vyššie uvedené pracovné výkony budú upratovačky zdravotného úseku vykonávať mimoriadne každý deň až do odvolania.

Pre mimoriadny zápis slúži uvedená tabuľka. **Do prázdnej kolónky žiadame podpis personálu.**

1. Dezinfekcia kľúčiek sa týka (WC, zdravotný úsek, izby, kúpeľne)
2. Madlá v kúpeľniach, WC, výťahy a chodby

Záznam vystavil		01.04.2020	
Záznam schválil		01.04.2020	

	Zariadenie sociálnych služieb Jasoň, Spišská Stará Ves	Ev. č.
	Interný dokument – Krízový plán (pri riadení činností zameraných na predchádzanie vzniku a šíreniu Covid-19, resp. iných prenosných ochorení)	<i>Príloha č. 6</i>

Všeobecné usmernenia zamerané na osobnú prevenciu:¹

1	Umývať si ruky často mydlom a vodou najmenej 20 sekúnd. Ak nie je k dispozícii mydlo a voda, treba použiť dezinfekčný prostriedok na ruky na báze alkoholu
2	Nedotýkať sa očí, nosa a úst, koronavírus sa môže preniesť kontaminovanými rukami.
3	Zakrývať si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní jednorazovou papierovou vreckovkou a následne ju zlikvidovať.
4	Vyhýbať sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky.
5	Dodržiavať vzdialenosť najmenej dva metre medzi vami a kýmkoľvek kto kašle alebo kýcha.
6	Ak ste chorý, kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup liečby, doma na lôžku sa z ochorenia liečiť v samostatnej izbe.
7	V domácnosti dbať na zvýšenú dezinfekciu povrchov.

Všeobecné zásady pre prevenciu vzniku a šírenia respiračných vírusov:

1	Vyhnuť sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením.
2	Skrátiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí.
3	Často si umývať ruky teplou vodou a mydlom (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo ich okolí), ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné. Ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu.
4	Účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucídnym účinkom.
5	Zamestnanci zo všetkých pracovných činností si majú umývať ruky: ✓ pred odchodom z domu, ✓ pri príchode do práce, ✓ po použití toalety, ✓ po prestávke a denných pracovných činnostiach, pred prípravou jedla a nápojov, ✓ pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat, ✓ pred odchodom z práce, ✓ pri príchode domov, ✓ po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom.
6	Nepoužívať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
7	Dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo ku ich kontaminácii a vetrať

¹Odporúčaný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV), MPSVR SR 2020.

	Krízový plán (pri riadení činností zameraných na predchádzanie vzniku a šíreniu Covid-19, resp. iných prenosných ochorení)	Príloha č. 7
	Dokument postupu	

Postup k riešeniu udalosti výskytu Koronavírusu

	Vypracoval	Schválil
Meno	PhDr. Mária Kovaľová, PhD. MHA	
Funkcia	Tabita s.r.o.	
Dátum		
Podpis		

OBSAH

1	CIEĽ	3
2	PRIEBEH ČINNOSTÍ	3
2.1	PRVÁ FÁZA/ČAS: ZABEZPEČENIE MIESTNOSTI PRE PERSONÁL V KRÍZOVOM REŽIME A PRIDELENIE KLIENTOV	3
2.2	ZABEZPEČENIE MIESTNOSTI PRE KLIENTOV S PODOZRENÍM, ALEBO S POTVRDENÍM NA COVID -19	4
2.3	DRUHÁ FÁZA: VSTUP A KOMUNIKÁCIA ODBORNÉHO ZAMESTNANCA S KLIENTOM V DOMÁCEJ IZOLÁCII / KARANTÉNE	4
2.4	TRETIA FÁZA: SLEDOVANIE, HODNOTENIE ZDRAVOTNÉHO STAVU A TESTOVANIE	6
2.5	ŠTVRTÁ FÁZA: TESTOVANIE	6
3	POSTUP PRI OCHORENÍ ĎALŠÍCH OSÔB	7
4	SÚVISIACE PODKLADY A DOKUMENTY	7
5	INFRAŠTRUKTÚRA / MATERIÁLNE ZABEZPEČENIE	7
6	RIZIKÁ	7
7	SKRATKY, POJMY, SYMBOLY	7

1 Cieľ

Cieľom je zabezpečiť pracovný postup pre odborných zamestnancov na zdravotnom úseku, ktorý zistí podozrenie alebo potvrdenie nákazy PSS koronavírusom a zaškoliť odborných zamestnancov podľa tohto postupu pre výkon v mimoriadnej udalosti.

Cieľová skupina: Určení zamestnanci pre výkon v krízovom režime.

2 Priebeh činností

2.1 Prvá fáza/čas: Zabezpečenie miestnosti pre personál v krízovom režime a pridelenie klientov

Po zistení podozrenia nákazy klienta/klientov, ktorí boli daní RÚVZ do karantény, alebo domácej izolácii v zariadení nastupujú do služby na danom oddelení pracovníci, ktorí sa prihlásili pre výkon v krízovom režime. Navrhované obdobie striedania tímov je po 7 dňoch. IKT určí miestnosti pre ubytovanie zamestnancov a vybaví ich potrebným nábytkom.

Miestnosti sú označené ako miestnosť pre personál v krízovom režime.

Tabuľka pridelenia miestností ubytovania a

<u>Základný tím: Meno a priezvisko</u>	<u>Miestnosť ubytovania</u>	<u>Telefónne číslo</u>	<u>Pridelené oddelenie (klienti)</u>
Ekonomka			
Sestra			
Opatrovateľka			
Opatrovateľka			
Opatrovateľka			
Kuchárka			
Upratovačka			

<u>Náhradný tím: Meno a priezvisko</u>	<u>Miestnosť ubytovania</u>	<u>Telefónne číslo</u>	<u>Pridelené oddelenie (klienti)</u>
sociálna pracovníčka			
Sestra			
Opatrovateľka			
Opatrovateľka			
Hospodárka			
Kuchárka			
Údržbár			

2.2 Zabezpečenie miestnosti pre klientov s podozrením, alebo s potvrdením na COVID -19

- Zodpovedná: hlavná sestra

Ako izolačnú miestnosť pri podozrení na koronavírus.

- využívame izolačnú miestnosť pokiaľ obývajú obytnú jednotku dvaja a viac klientov.
- a miestnosti určené v rámci plánu reprofilizácie lôžok.

Obr. Zdroj: Domov seniorov Lamač

Pred dvere všetkých miestností, ktoré sú určené na izoláciu klientov umiestnime uzatvárateľnú nádobu so zaťahovacím igelitovým vreckom v ktorom sú ochranné pomôcky a nádobu s dezinfekčnou tekutinou na ochranné okuliare a ruky.

Ochranné pomôcky sú uložené v balíčkoch s obsahom: ochranné okuliare, rúška – jednorazové, plátenné, ochranné rukavice, ochranný jednorazový overal + teplomer v miestnosti.

2.3 Druhá fáza: Vstup a komunikácia odborného zamestnanca s klientom v domácej izolácii / karanténe

1. Odborný zamestnanec, ktorý dostal informáciu, že klient začína prejavovať príznaky ochorenia horných dýchacích ciest, vstupuje do miestnosti klienta už v ochranných okuliároch, s rúškom, s ochrannými rukavicami a v ochrannom jednorazovom overale.
 2. Ak odborný zamestnanec zistí až pri samotnej návšteve, že sa klient necíti dobre a sťažuje sa na bolesť svalov, bolesť kĺbov, má sťažené dýchanie, má prejavy nádchy a kašle, alebo má len časť týchto prejavov, okamžite opustí miestnosť, a oblečie si z pripraveného balíčka vyššie uvedené OOP pomôcky.
 3. Zamestnanec okamžite odmeria teplotu. Ak zistí že teplota je nad 38°C telefonicky oznámi tento stav všeobecnému lekárovi a postupuje podľa inštrukcie lekára. Ak lekár nariadi karanténu, odborný zamestnanec vykoná opatrenia podľa inštrukcie lekára a zabezpečí miestnosť podľa bodu 2.2.
- Oznam o karanténe neodkladne ohlásí príslušný zamestnanec riaditeľke.

- Následne urobí záznam o mimoriadnej udalosti a o zahájení režimu karantény podá neodkladne informáciu ústne a následne písomne aj všetkým dotknutým zamestnancom v prebiehajúcej a nastupujúcej zmene. Zabezpečí aby bola informácia odovzdávaná ďalšej následnej zmene.
 - Na dvere zotavovacej miestnosti pripevní na viditeľnom mieste oznam: „Miestnosť v karanténe!“.
 - PSS poučí o správaní sa v domácej izolácii a odovzdá mu masku. Vid' príloha: Domacia izolácia.
 - Odborný zamestnanec pravidelne a dôsledne vetrá miestnosť. Do miestnosti vstupuje už iba v ochranných pomôckach. Dôsledne čistí a dezinfikuje predmety prostredia pomocou dezinfekčného prostriedku s obsahom chlóru 500 mg/l vody.
 - V zmysle inštrukcie lekára/ky odborný zamestnanec zabezpečí lieky a sleduje základné životné funkcie
 - podáva lieky na stlmenie horúčky,
 - podáva teplé nápoje
 - zabezpečí stravu a prípadne pomáha pri príjme stravy
 - starostlivo zaznamenáva požitie liekov a príznaky ochorenia
 - denne monitoruje aj vlastnú teplotu tela.
 - povzbudzovanie PSS k spolupráci, a dodržiavaniu odporučených opatrení a odporúčaní
4. Opustenie miestnosti sa vykonáva v ochranných pomôckach
 5. Vyzlečenie ochranných pomôcok vykonať nasledovným postupom:
 - a. Ochranný overal
 - b. Ochranné okuliare
 - c. Ochranná rúška
 - d. Jednorazové rukavice
 6. Odev pod písmenom „a, c, d“ vhodiť do uzatvárateľnej nádoby s igelitovým vreckom zaťahovacím, odev pod písmenom „b“ do dezinfekčnej nádoby s tekutinou.
 7. Otvoriť nádobu, kde sú vhodené predmety „a, c, d“ vytiahnuť vrecko, uzavrieť ho a ihneď vyhodiť do odpadových nádob pred budovou.
 8. Ak je rúško plátenné, vhodiť ho k okuliarom. Okuliare nechať dezinfikovať podľa návodu na dezinfekciu, potom umyť pod prúdom teplej vody. Rúško nechať vyprať, vyžehliť v práčovni

2.4 Tretia fáza: Sledovanie, hodnotenie zdravotného stavu a testovanie

Príprava prostredia:

Hlavná sestra na základe zhodnotenia zdravotného stavu klienta spolu s ďalším personálom upraví prostredie izby tak, aby vyhovovalo samotnému klientovi, ale aj odbornému a obslužnému personálu. Ak klient nemá mobilný telefón zabezpečujú priradení zamestnanci klientovi možnosť telefonického hovoru, alebo videohovoru s jeho príbuznými. Ak nie je na izbe signalizačné zariadenie priradení zamestnanci sa s klientom dohodnú na intervaloch návštevy.

Príprava dokumentácie:

Hlavná sestra pripraví všetky formuláre záznamov, ktoré je potrebné realizovať pri ošetrovateľských, opatrovateľských činnostiach (polohovanie, príjem a výdaj tekutín) a určí sledovanie klienta so zápisom do záznamu: Sledovanie príznakov u klienta s podozrením na infekčné ochorenie horných dýchacích ciest (viď príloha č.8)

V prípade, že sa zdravotný stav zhorší počas obdobia domácej izolácie odborný zamestnanec zavolá na RÚVZ, územne príslušnému regionálnemu hygienikovi, alebo lekárovi a postupuje podľa inštrukcií. Koordináciu sledovania pacientov, vrátane vstupných a kontrolných odberov (na diagnostiku COVID-19) a potvrdených prípadov usmerňuje príslušný RÚVZ.

Zamestnanci vedú presnú dokumentáciu o komunikácii s RÚVZ so zápisom vykonaných činnosti v zmysle inštrukcií.

Pozor sledujte usmernenia MPSVR, ktoré je poverené v zmysle nariadenia vlády 77/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie.

2.5 Štvrtá fáza: Testovanie

V prípade že RÚVZ nariadi testovanie a prevoz na testovanie, oznámi priradený zamestnanec túto informáciu rodine (kontaktnéj osobe) a pripraví všetko potrebné na koordinovaný transport prostredníctvom KOS ZZS alebo podľa inštrukcie (iným dopravným prostriedkom) na príslušné miesto určené na vyšetrenie podozrivých prípadov.

Zároveň sa začne vykonávať dohľad nad osobami, ktoré boli vystavené náhodnému kontaktu, nízkej úrovni vystavenia podozrivým osobám alebo potvrdeným pacientom na prítomnosť vírusu. Dohľad sa realizuje pri vykonávaní každodenných činností. Podrobnosti sú

uvedené v usmernení Hlavného hygienika SR. U týchto kontaktov je potrebné vypísať Formulár hlásenia kontaktov (príloha) a hlásiť na RÚVZ.

Odborný zamestnanec po potvrdení koronavírusu:

- vyžiari germicídnym žiaričom v ochranných okuliaroch, v rúšku, v ochranných rukaviciach, v ochrannom jednorazovom overale miestnosť, kde sa pohyboval/a PSS.
- Vykoná dezinfekciu miestnosti upratovacími prostriedkami podľa odporúčania pri výskyte koronavírusu.

Oznámiť RÚVZ všetky osoby, ktoré boli v kontakte s PSS na príslušnom formulári.

3 Postup pri ochorení ďalších osôb

V prípade, že sa zistia príznaky ochorenia na COVID 19 u ďalších klientov, alebo pracovníkov, postupuje sa v zmysle plánu reprofilizácie lôžok a vyššie uvedených bodov tohto postupu.

4 Súvisiace podklady a dokumenty

- Aktuálne informácie na www.ruvz.sk
- Návod na použitie germicídných žiaričov

5 Infraštruktúra / materiálne zabezpečenie

- Balíček ochranných pomôcok pred Koronavírusom.

6 Riziká

- 🔴 Riziko sociálnej izolácie
- 🔴 Riziko epidémie

7 Skratky, pojmy, symboly

RÚVZ - Regionálny úrad verejného zdravotníctva

KOS ZZS - Krajské operačné stredisko záchranej zdravotnej služby

OOPP – osobné ochranné pracovné podmienky

Zariadenie sociálnych služieb Jasoň, Spišská Stará Ves

**Zoznam zamestnancov, ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény zotrvať
v krízovej službe**

(nepretržitý pobyt v uzavretom objekte ZSS Jasoň 24 hodín /7 dní)

P.č.	Meno a priezvisko	Telefónne číslo	Podpis	Funkcia	Skupinka
1.				IKT- zástupca riaditeľa	1.
2.				IKT- sociálna pracovníčka	2.
3.				IKT – sestra	1. a 2.
4.				Opatrovateľka	2.
5.				Opatrovateľka	1.
6.				Opatrovateľka	2.
7.				Opatrovateľka	1.
8.				Opatrovateľka	1.
9.				Upratovačka	1.
10.				Hospodárka	2.
11.				Kuchárka	2.
12.				Kuchárka	1.
13.				Údržbár	2.
14.					

IKT- interný krízový tím

Jedálny lístok krízový normál, dia											
Deň	Raňajky	A	Desiata	Obed	A	Olovrant	A	Večera	A	2 Večera	A
Pondelok	Chlieb, maslo, džem, mlieko	1,7	Džús	P: Rascová s vajcom O: Vyprážaný syr, zemiaky, uhorka	3,7,9 1,3,7	Detská výživá		Krupicová kaša s posýpkou DIA: zemiaky, lečo s vajcom	7 3	Chlieb, maslo	1
Utorok	Nátierka syrová, rožok, b.m. káva	1,7	Jablko	P: Zemiaková so syrom O: Zapečené cestoviny s džemom,, mlieko	1,3,9 1,3	Žemľa, maslo, vajce	1,3	Zemiaky s cibuľkou, mlieko	7	Keks	
Streda	Chlieb, paštéka, čaj	1,7	Džús	P: Z kyslej kapusty O: Šúľance s makom, mlieko DIA. Zemiaky, br. prírodné	1 1,3,7 1	Chlieb, maslo, mrkva	1	Chlieb, maslo, syr tvrdý, čaj	1,7	Chlieb, maslo, džem	1
Štvrtok	Chlieb, maslo, med, kakao DIA: chlieb, maslo, saláma, čaj	1,7	Jablko	P: Zemiaková O: Špagety s kečupom, čaj	1,7	Keks		Granad. pochod so syrom, č. repa	1,7	Chlieb, paštéka	1
Piatok	Chlieb, syr smotanový, granko	1,7	Džús	P: Hubová O: Rybie filé varené, zemiaky	1,3,7 1,4	Detská výživá		Zeeleninové rizoto, č. repa	1,3,7	Chlieb, maslo, mlieko	7
Sobota	Praženica s cibuľkou, rožok, čaj	1,3	Jablko	O: Kotlíkový guláš, chlieb	1,3	Chlieb, syr tvrdý	1,7	Rezance so strúhankou, mlieko DIA: zemiaky, kuracie soté	1,7 1	Keks	
Nedeľa	Závin kakaový, mlieko DIA: chlieb, maslo, saláma, čaj	1,7 1	Džús	P: Paradajková O: Fazuľkový prívarok, zemiaky, vajce	1 1,3,7	Chlieb, paštéka	1	Nátierka pečeňová, chlieb, čaj	1	Piškóty	

	Zariadenie sociálnych služieb Jasoň Spišská Stará Ves	Príloha č. 10
	Zoznam vecí, ktoré si priniesol zamestnanec k zotrvaníu v krízovej službe	

Pracovné zaradenie zamestnanca v krízovej službe:			
Priezvisko		Meno/	
Oddelenie		Titul	

Dátum príchodu			
Druh predmetu	Množstvo	Cena	

Podpis zamestnanca	Podpis vedúceho zamestnanca

Poznámky:

	Zariadenie sociálnych služieb Jasoň Spišská Stará Ves	Príloha č. 10
	Zoznam vecí, ktoré si priniesol zamestnanec k zotrvaníu v krízovej službe	

Psychosociálne intervencie pre zdravotníckych pracovníkov majú byť poskytované dynamicky a prispôsobovať sa tak, aby vyhovovali rôznym fázam pandémie:

1. a začiatok 2. fázy:

Získavať informácie a zručnosti „byť odborne pripravený“:

- informácie o celosvetovej situácii a situácii na Slovensku s infekciou COVID-19 získavajte z overených zdrojov (napr. ÚVZ, hlavný hygienik, a pod.),
- spoznajte manažment pacienta v čase pandémie v zdravotníckom zariadení, kde pracujete (od prijatia na hospitalizáciu až po uloženie na lôžko, aby ste boli schopní samostatne riadiť, príp. realizovať všetky činnosti) a oboznámte sa s aktuálnymi vnútornými pokynmi zdravotníckeho zariadenia,
- oboznámte sa s pravidlami ochrany zdravia pri práci v súvislosti s pandemiou, s ochrannými pomôckami a ich dostupnosťou v zdravotníckom zariadení, kde pracujete,
- absolvujte osobne nácvik používania ochranných pomôcok,
- absolvujte osobne nácvik zvládania urgentných situácií u infikovaných pacientov,
- preštudujte si ŠDTP klinický manažment podozrivých a potvrdených prípadov COVID-19,
- oboznámte sa s mechanizmom spätnej väzby problémov v zdravotníckom zariadení, kde pracujete (spoznajte spôsob ako reflektovať spätnú väzbu nadriadeným, príp. povereným osobám) a zabezpečte si kontakt na psychosociálny podporný tím.

Venovať sa vlastnej psychohygiene „mať nabitú baterku“:

- vyhnite sa v týchto dňoch dlhodobému plánovaniu,
- vyčleňte si stabilný a ohraničený čas počas dňa na sledovanie správ o pandémii (preferujte overené zdroje), odporúčame maximálne 2x denne v celkovom trvaní 1 hodiny,
- venujte sa zdravému životnému štýlu (denný režim, strava, pravidelný pohyb, športové aktivity, spánok, pravidelne užívajte lieky, ktorými ste liečení a majte ich v zásobe aspoň na 2 týždne),
- buďte v kontakte s inými, venujte sa rodine, deťom, vzťahom s inými (rozvíjajte svoje podporné systémy),
- venujte sa pravidelne činnosti, ktorá vás harmonizuje a jej kvantitou vyvážite prežívaný stres (napr. hudba, knihy, šport, ručné práce, práca v záhrade, spoločenské hry),
- do pracovného času zaradte pravidelné krátke prestávky, ktoré vám umožnia preladiť sa na inú tému (rozhovor s kolegom na témy bežného života mimo pandémie, lepšie spoznajte svojich kolegov),
- sústreďte sa na pozitívne správy, nezabúdajte na humor,
- oceňte iných za to, čo pre vás robia (šitie rúšok, iné podporné aktivity),
- obmedzte aktivity, ktoré vám „vybíjajú baterky“, nepreťažte sa, rozložte si sily na dlhší čas,
- trénujte sa v relaxačných metódach – metóda brušného dýchania, svalová relaxácia – tréning zaručí, že budete v ťažších časoch lepšie pripravení ich použiť, na niekoho pôsobí relaxačne fyzická aktivita (beh, bicykel, atď.),
- prijmite deň „off“ (víkend, sviatky, službové voľno) a využite ho na „dobitie bateriek“, naplánujte si deň, venujte sa konkrétnej činnosti, čo najviac sa blížiacej k bežnému fungovaniu,
- snažte sa prijať skutočnosť, že už teraz pracujete pod veľkým tlakom, v stupňujúcom sa strese, a preto je normálne cítiť sa unavený, preťažený, aj to, že hľadáte spôsob ako uniknúť,
- vyhodnocujte zmeny vo vlastnom správaní, reagovaní, fungovaní, pocitoch (napätie, úzkosť, smútok, pesimizmus, hanba, vina, podráždenosť, „vyhorenie“, poruchy spánku, svalové napätie, zvýšené sebaopozorovanie a pod.),
- poznajte zdroje pomoci a prijmite ponúkanú pomoc (kolega, zaujímajte sa o kontakt na psychosociálny tím v zdravotníckom zariadení, kde pracujete, anonymne je možné využiť aj linky dôvery, chat).

MODEL KONTINUA MENTÁLNEHO ZDRAVIA

ZDRAVÝ	REAKTÍVNY	POŠKODENÝ, ZRANENÝ	CHORÝ, PORUCHA
– bežné kolísanie nálady – bežné vzorce spánku – fyzická pohoda, pocit energie – kvalitný výkon – bežná sociálna aktivita	– nervozita, podráždenosť, sklúčenosť – problémy so spánkom – únava/málo energie, svalové napätie, bolesti hlavy – prokrastinácia, t.j. odkladanie splnenia povinností na neskôr – pokles sociálnych aktivít	– úzkosť, hnev, hlboký smútok, pocit beznádeje – rozrušenosť a prerušovaný spánok – únava a bolesti – pokles výkonnosti, prezentizmus – sociálne vyhýbanie sa, stiahnutie sa	– nadmerná úzkosť, extrémne emócie, depresívna nálada – neschopnosť zaspáť a prerušovaný spánok, predčasný budenie – pocit vyčerpania, fyzického ochorenia – neschopnosť vykonávať povinnosti, absentizmus – sociálna izolácia

ČO SA MÁ VYKONAŤ V KAŽDEJ FÁZE KONTINUA

– zamerať sa na úlohu – rozdeliť problémy na manažovateľné prvky – identifikovať a rozvíjať podporné systémy – udržiavať zdravý životný štýl	– uvedomiť si limity – dostatočný odpočinok, jedlo a cvičenie – zapojiť zdravé stratégie zvládania – identifikovať a minimalizovať stresory	– identifikovať a pochopiť svoje príznaky úzkosti – hovoriť s niekým – vyhľadať pomoc – vyhľadať psychosociálnu podporu namiesto odchodu/odstúpenia	– podľa potreby vyhľadať odbornú konzultáciu – postupovať podľa odporúčaní poskytovateľa zdravotnej starostlivosti – opätovne dosiahnuť fyzické a psychické zdravie
---	--	--	---

MODEL STRESOVÉHO KONTINUA

PRIPRAVENÝ	REAKTÍVNY	POŠKODENÝ, ZRANENÝ	CHORÝ, PORUCHA
DEFINÍCIA – optimálne fungovanie – adaptívny rast – zdravie, pohoda ČRTY – najlepší prípad – dobre vyškolený a pripravený – pod kontrolou – fyzicky, mentálne a spirituálne zdravý – zameraný na misiu, cieľ – motivovaný – pokojný a stabilný – zabáva sa, je veselý – správa sa eticky	DEFINÍCIA – mierna a prechodná úzkosť/napätie alebo oslabenie – stav vždy prejde – nízke riziko ČRTY – pocit podráždenosti, úzkosti alebo skleslosti – strata motivácie – strata cieľa – ťažkosti so spánkom – napätie vo svaloch alebo iné fyzické zmeny – nič ho nebaví PRÍČINY – akýkoľvek stresor	DEFINÍCIA – závažnejší a pretrvávajúci pocit úzkosti alebo slabosti – zanecháva „jazvu“ – vysoké riziko ČRTY – strata kontroly – panika, hnev alebo depresia – už sa necíti ako s normálnym „JA“ – nadmerný smútok, pocit hanby alebo viny PRÍČINY – ohrozenie života – strata – morálne zranenie – únava/opotrebenie	DEFINÍCIA – klinická psychická porucha – neliečené poškodenie zo stresu spôsobujúce poškodzovanie života ČRTY – pretrvávajúce príznaky, ktoré sa zhoršujú – závažný distress alebo neschopnosť sociálne a pracovne fungovať FORMY – posttraumatická stresová porucha – depresívna porucha – úzkostná porucha – zneužívanie návykových látok

MODEL STRESOVÉHO KONTINUA II.

PRIPRAVENÝ	REAKTÍVNY	POŠKODENÝ, ZRANENÝ	CHORÝ, PORUCHA
– efektívna komunikácia – sociálne, spirituálne aktívny – pokojný a sebavedomý – silné, súdržné zväzky a rodiny – emocionálne aj fyzicky zdravý	– zmeny v normálnom správaní – slabé zameranie, strata záujmu – podráždenosť a pesimizmus – prechodné a mierne napätie	– nevyriešené straty, trauma, opotrebenie, vnútorný konflikt – sociálna izolácia – nespavosť a self-medikácia – závažnejšie a pretrvávajúce následky	– konštantné a paralyzujúce napätie – depresia, závažná úzkosť – symptómy zhoršenia alebo zlepšenia a opätovného zhoršenia – pocit utrpenia vo vzťahoch a v práci
ZOSTÁVA PRIPRAVENÝ NA ÚLOHU	OBNOVIŤ A VYBUDOVAŤ ODOLNOSŤ	ZAČAŤ LIEČIŤ	ZÍSKAŤ POMOC
udržiavajte sa v kondícii, správne sa stravujte, relaxujte	zabezpečte si primeraný spánok, porozprávajte sa s niekým, komu dôverujete	porozprávajte sa s duchovným, so psychológom, psychoterpeutom alebo so psychiatrom	vyhľadajte lekára

zodpovednosť vedúceho jednotky

individuálna, kolegiálna, rodinná zodpovednosť

zodpovednosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti

Vypracované s použitím modelov pre vzdelávanie psychosociálneho tímu MZSR pre COVID-19

Zostavovateľky: Hl. odborníčkou pe psychiatriu MUDr. Ľubomírou Izakovou a Hl. odborníčkou pre klinickú psychológiu PhDr. Katarínou Jandovou, PhD.

Krízový manažment pre pobytové zariadenia sociálnych služieb a zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately počas pandémie OCHORENIE (COVID-19)

(ďalej len „zariadenia“)

zmiernovanie dôsledkov šírenia infekcie spôsobenej SARS-CoV-2

Poradové číslo verzie dokumentu: 1 Dátum spracovania: 15.4.2020

Zoznam skratiek	
ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
ATB	antibiotiká
CRP	C – reactive protein / C – reaktívny protein
D	dych
GP	glykemický profil
HER	hygienicko epidemiologický režim
OOP	osobné ochranné pomôcky
P	pulz
PPČ	popis pracovnej činnosti
PRM	posúdenie rizika na mieste
TK	tlak krvi
TT	telesná teplota
VF	vitálne funkcie

Pozn. V texte dokumentu pojmy „pacient“, „klient“ alebo „obyvateľ“ zodpovedajú pojmu prijímateľ sociálnej služby

Nové respiračné ochorenie – ochorenie koronavírusom COVID - 19 sa šíri globálne. Snahou národného krízového klinického tímu je strategická príprava všetkých dotknutých strán na epidémiu ochorenia COVID - 19 v jej rôznych fázach, vrátane reálnej možnosti **fázy preťaženia zdravotníckeho systému**. Preťaženie zdravotníckeho systému sa zvlášť dotkne najviac postihnutej skupiny resp. skupiny osôb v pobytových zariadeniach odkázaných na dlhodobú zdravotnú, a tiež ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť. Je možné, že dôjde k situácii prechodnej obmedzenej dostupnosti včasného lekárskeho vyšetrenia, hospitalizácie v zdravotníckom zariadení. Krízová situácia nedostatku, výpadkov personálu, konkrétnych odborností môže spôsobiť obmedzenú možnosť poskytovania odbornej starostlivosti kvalifikovanými odborníkmi v zvyčajnom rozsahu (narušenie lekárskeho alebo ošetrovateľského manažmentu pacienta), pričom poskytnutie nevyhnutnej starostlivosti môže byť determinantom prežitia pacienta.

Cieľom tohto dokumentu je definovať postupy a opatrenia

- na zabezpečenie starostlivosti vo fáze preťaženia zdravotníckeho systému, **pre situáciu náporu potreby stabilizácie a starostlivosti chorých alebo suspektných na COVID-19** zo skupiny geriatrických pacientov, v kontexte
 - **prítomnosti alebo zvyšujúceho sa počtu osôb so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19** alebo/a zároveň
 - **čiasťového výpadku personálu zariadenia** (vrátane situácie organizovania starostlivosti v čase napr. v nočnej zmene bez prítomnosti sestier, lekára)
- v rámci týchto oblastí :
 1. **KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19**
 2. **ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, VRÁTANE ZMIERNENIA UTRPENIA**
 3. **ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH KLIENTOV ZARIADENIA**

Indikácia starostlivosti o klienta so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19

- ◊ **Posúdenie rizika na mieste (PRM)** vykonáva každý zdravotnícky pracovník podľa možností pred každou interakciou s pacientom.
- ◊ Starostlivosť o klienta so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19 v izolačnej izbe zariadenia indikuje lekár. Toto rozhodnutie je súčasťou dokumentácie klienta.
- ◊ V prípade, že možnosť lekárskej konzultácie nie je možná, za suspektný prípad vyžadujúci izoláciu personál považuje každého pacienta s novovzniknutými prejavmi respiračného ochorenia, ak je prítomná **horúčka alebo/aj kašeľ, alebo /aj dýchavica**.

- ◊ Pre komplexné zhodnotenie prítomnosti a rizík ďalšieho šírenia COVID-19 zariadenie využíva možnosť spolupráce s **mobilným klinickým tímom**.

1. KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19

- ◊ **Aktívny skrining zamestnancov a ďalších vstupujúcich osôb:** Zariadenia uskutočňujú aktívny skrining všetkých zamestnancov, nevyhnutných návštevníkov a kohokoľvek iného, kto vchádza do domu na COVID-19, s výnimkou pohotovostných záchranárov, ktorým by sa v núdzových situáciách mal povoliť vstup bez detekčnej kontroly.
- ◊ Do zariadenia **nemôžu** vstúpiť osoby:
 - ktoré sú podozrivými alebo potvrdenými prípadmi ochorenia COVID-19,
 - s pozitívnou cestovateľskou anamnézou,
 - ktoré boli v **kontakte s osobami s pozitívnou cestovateľskou anamnézou**,
 - ktoré boli v **kontakte s podozrivými a potvrdenými prípadmi ochorenia COVID-19**
 - **s prejavmi respiračného ochorenia**, alebo/aj s **horúčkou** alebo/aj **kašľom** alebo/aj **dýchavicou**.
- Aktívny skrining vstupujúcich osôb prebieha v zmysle aktuálne platnej legislatívy.
- ◊ Za aktívny skrining zamestnancov a ďalších vstupujúcich osôb zodpovedá osoba určená štatutárom zariadenia.
- ◊ **Skrining zamestnancov** musí zahŕňať **dvakrát denne** (na začiatku a na konci dňa) **skrining symptómov vrátane kontroly teploty**.
- ◊ Každý, kto má príznaky COVID-19, by nemal mať povolené vstúpiť do zariadenia a mal by sa okamžite vrátiť domov, aby sa izoloval.
- ◊ Určení zamestnanci preverujú zamestnancov, ktorým bola odporučená izolácia na základe rizika vystavenia (dodržanie dĺžky izolácie apod.) .
- ◊ **Obmedzenie pracovných miest:** Vždy, keď je to možné, by zamestnávateľia mali v spolupráci so zamestnancami obmedziť počet pracovných miest, na ktorých zamestnanci pracujú, aby sa minimalizovalo potenciálne riziko vystavenia pacientov pôsobeniu COVID-19.
- ◊ **Dodávky potravín a produktov** by sa mali sústrediť na určené miesto a pred vstupom osôb, ktoré doručujú potraviny do zariadenia (ak je vstup nevyhnutný) by sa mal vykonať ich aktívny skrining (pozri vyššie).
- ◊ **Delenie personálu/klientov:** Odporúča sa vyčlenenie personálu, ktorý bude pracovať buď s chorými alebo s klientmi v dobrom zdravotnom stave. V menších zariadeniach s dlhodobou starostlivosťou alebo v zariadeniach, kde nie je možné udržiavať fyzické oddelenie personálu alebo klientov, by sa všetci klienti alebo zamestnanci mali správať tak, akoby boli potenciálne infikovaní.
- ◊ **Aktívny skrining všetkých klientov:** Zariadenia vykonávajú aktívny skrining všetkých klientov najmenej **dvakrát denne** (na začiatku a na konci dňa), aby sa zistilo, či nemá niekto z obyvateľov horúčku, kašeľ alebo iné príznaky COVID-19. Obyvatelia so symptómami (vrátane miernych respiračných symptómov) sa musia izolovať a testovať na COVID-19.
- ◊ **Manažment nevyhnutných návštev/-níkov:**
Zariadenia musia byť návštevníkom uzavreté, s výnimkou nevyhnutných návštev. Medzi nevyhnutných návštevníkov patrí osoba vykonávajúca základné podporné služby (napr. dodávka potravín, údržba a iná zdravotná starostlivosť) alebo osoba navštevujúca veľmi chorého alebo paliatívneho pacienta. Ak je vstup nevyhnutného návštevníka určenou osobu posúdený a akceptovaný, musia sa vykonať nasledujúce kroky:
 1. Pri vstupe sa skontroluje jeho stav, vrátane symptómov COVID-19, kontroly telesnej teploty, pričom ak vykazuje niektoré symptómy COVID-19, nesmie vstúpiť.
 2. Návštevník môže navštíviť iba jedného obyvateľa, ktorého má v úmysle navštíviť.
 3. Návštevník musí mať pri návšteve klienta, ktorý nemá COVID-19, rúško.
 4. Pre všetkých nevyhnutných návštevníkoch prichádzajúcich do styku s klientom, ktorý má COVID-19, by sa mal používať vhodný OOP v súlade s aktuálnymi odporúčaniami.

- ◊ Zvýšená frekvencia čistenia sa odporúča pre často dotýkané povrchy vrátane vozíkov a iného mobilného zariadenia v rámci celého objektu.
- ◊ Zamestnanci, ktorí boli v kontakte s vysokým rizikom vystavenia sa COVID-19 bez vhodného OOP, sa musia sami izolovať počas 14 dní.
- ◊ **Testovanie v prípade prepuknutia infekcie.** Odber materiálu na vykonanie diagnostiky COVID-19 sa musí vykonávať u každého klienta so symptómami, u zamestnancov, klientov, ktorí sú alebo boli v priamom a tzv. úzkom kontakte s pacientom alebo zamestnancom s pozitívnym testom na COVID-19 alebo sú tzv. úzkym kontaktom alebo vysoko-exponovaným pracovníkom starajúcim sa o pacientov v karanténe pre suspektný alebo potvrdený výskyt ochorenia COVID-19.
- ◊ Príjem nových klientov je povolený až po zániku ohniska infekcie.
- ◊ Ak sú klienti prechodne doma, pri svojich rodinných príslušníkoch, môžu byť znovu prijatí až po zániku ohniska infekcie.
- ◊ Posúdenie a zabezpečenie pripravenosti zariadenia na COVID-19. prebieha v súčinnosti s úradom verejného zdravotníctva, pri aktualizácii opatrení na prípravu zariadenia na prepuknutie choroby COVID-19, vrátane zabezpečenia odberových súprav, dostatočného množstva OOP, školenia personálu o používaní OOP, revízie smerníc pre všetkých klientov, komunikačných protokolov a harmonogramov personálneho obsadenia, preskúmania vnútorných činností na zabezpečenie bezpečnej vzdialenosti v rámci sociálnych kontaktov, protokolov o ochrane životného prostredia a vypracovania zásad riadenia personál, ktorý mohol byť vystavený COVID-19.
- ◊ Poskytovateľ realizuje ďalšie opatrenia potrebné na vylúčenie rizika ďalšieho šírenia infekcie COVID-19, pričom sa riadi
 - a) aktuálnym Závazným postupom pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV) <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/mz-sr-mpsyr-sr-socialne-sluzby.pdf>
 - b) opatreniami v dokumente **Aktualizované odporúčania na používanie osobných ochranných prostriedkov pri sociálnej starostlivosti o osoby so suspektnou alebo potvrdenou COVID-19** <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/mpsvr-socialne-sluzby-oop-opatrenia-covid-19-v2-0-29-03-2020.pdf> a ďalšími aktuálnymi nariadeniami, opatreniami, odporúčaniami na stránkach MZ SR, MPaSVSR a ÚVZ.

Organizácia karantény vnútri zariadenia (jeho vybranej časti)

- ◊ Poskytovateľ má pripravený a podľa potreby realizuje **Plán zriadenia izolačných izieb, resp. „červených zón“**, kam nesmú vstúpiť nepovolané osoby, a na ktoré sa vzťahuje špecifický bariérový režim.
- ◊ Poskytovateľ disponuje dostatočnou rezervou a organizuje priebežné, primerané dopĺňanie OOP.
- ◊ Pracovníci musia používať minimálne ochranné a kvapôčkové bezpečnostné opatrenia pre všetky interakcie s podozrivými, predpokladanými alebo potvrdenými pacientmi COVID-19. Bezpečnostné opatrenia týkajúce sa kontaktu a kvapiek zahŕňajú rukavice, čiapky, tvárové štíty alebo ochranné okuliare, plášte, respirátory FFP2, chirurgické / ochranné rúška a návleky na obuv.
- Pozn. Dostatok ochranných pomôcok je základným predpokladom poskytovania starostlivosti o klientov so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19.**
- ◊ Ak je to možné, personál izoluje osobitne, teda na **osobitných izolačných izbách pacientov s potvrdeným prípadom (na základe testovania a lekárskeho vyjadrenia) a osobitne pacientov so suspektným ochorením** (napr. len na základe symptómov).
- ◊ Izolačné izby sú zreteľne označené:

- **Izolačná izba pre ošetrovanie klientov s potvrdeným och. COVID-19**, vstup nepovolaným osobám bez ochranných pomôcok prísne zakázaný
 - **Izolačná izba pre ošetrovanie klientov s podozrením na och. COVID-19**, vstup nepovolaným osobám bez ochranných pomôcok prísne zakázaný
- ◇ Ak je to možné, zariadenie v rámci zmeny organizuje starostlivosť takým spôsobom, aby určil **personál pre 3 typy izieb z hľadiska (rizika) prítomnosti ochorenia COVID**
- 1) **potvrdené prípady**/izolačná izba/určený personál vybavený OPP pohybujúci sa výlučne v určenej, dobre vetrateľnej izbe s vlastným WC, umývadlom/najprísnejší HER
 - 2) **podozrivé prípady**/určený personál vybavený OPP pohybujúci sa výlučne v dobre vetrateľnej izbe s vlastným WC, umývadlom/prísnejší HER
 - 3) **nepotvrdené a nepodozrivé prípady**/nie je nutnosť izolácie/zvýšený HER
- ◇ Poskytovateľ má pripravený a podľa potreby plní **plán dezinfekcie a žiarenia** so špecifikáciou izieb, pomôcok s ohľadom na rôzne režimy v rámci priestorov zariadenia (typy izieb, pozri vyššie).
- ◇ Poskytovateľ má pripravené a podľa potreby plní opatrenia v súvislosti s používaním, manipuláciou, údržbou a likvidáciou OPP a iných pomôcok.
- ◇ Poskytovateľ má pripravené a podľa potreby plní protiinfekčné opatrenia v súvislosti s manipuláciou s bielizňou.
- ◇ Poskytovateľ má pripravený a podľa potreby realizuje plán bezpečnej komunikácie a spolupráce tímu pri zabezpečovaní starostlivosti o klientov v izolačných izbách (odovzdávanie informácií, liekov, pomôcok apod.)

2. ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, ZMIERNENIE UTRPENIA pacientov, ktorí sú potvrdenými alebo podozrivými z ochorenia COVID-19

- ◇ Presun do nemocnice by sa mal zvažovať, len v prípade klientov, ktorých stav si to vyžaduje, na základe odporúčania lekára a po porade s príbuznými a pri zohľadnení predchádzajúceho zdravotného stavu a princípoch paliatívnej starostlivosti.
- ◇ Personál vo zvýšenej miere monitoruje a dokumentuje zdravotný stav klienta.
- ◇ Personál plní ordinácie lekára a všetky činnosti dokumentuje v dokumentácii klienta takým spôsobom, aby **bola zachovaná kontinuita starostlivosti pri výmenách personálu** (*dôležité informácie v oblasti diagnózy, liečby, opatrení v rámci prípadu*).
- ◇ Personál vedie záznam výsledkov meraní vitálnych funkcií (VF), telesnej teploty (TT), tlaku krvi (TK), pulzu (P), frekvencie dýchania (fD) podľa ordinácie lekára, najmenej však trikrát denne, ráno, na obed a večer. Vhodnou monitorovacou metódou je meranie saturácie krvi kyslíkom (sO₂) pulzoximetrom.
- ◇ V prípade, že personál zmeria vitálne funkcie, ktoré sa odchyľujú od normálnych hodnôt kontaktuje lekára a postupuje v súlade s jeho pokynmi.

Horúčka	Zavedenie merania a záznamu TT a ďalších VF
---------	---

(TT nad 38 °C)	Podávanie antipyretík (liekov na zníženie TT) podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára Pri neustupujúcich ťažkostiach, resp. zhoršovaní zdravotného stavu kontaktovať lekára.
Dýchavica (sťažené dýchanie)	Uloženie klienta do zvýšenej polohy Podávanie liekov podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára
Kašeľ	Uloženie klienta do zvýšenej polohy Podávanie liekov podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára
Ak lekár ordinuje infúziu, hypodermoklýzu*, venóznú liečbu, odbery krvi, podanie kyslíka alebo podávanie injekcií , tieto úkony môže realizovať iba sestra. V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať ADOS/Mobilný Hospic. Pozn. *Hypodermoklýza – podkožné podávanie infúzií	

3. ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH KLIENTOV ZARIADENIA

Nedostatok (kvalifikovaného) personálu – krízová metodika

- ◊ Poskytovateľ **uloží povinnosť výkonu práce** zamestnancom na základe núdzového stavu (v zmysle aktuálne platnej legislatívy) .
- ◊ Poskytovateľ zváži modifikáciu **organizovania zmien**
 - dĺžka zmeny (napr. z pôvodných 7,5 h na 11,5 h)
 - vedenie zmien (najmenej jeden skúsený zamestnanec s dobrými organizačnými schopnosťami)
 - personálna štruktúra (dočasné modifikovanie PPČ vzhľadom na priority zabezpečovania starostlivosti).
- ◊ Poskytovateľ komunikuje vo veci **zabezpečenia personálu s regionálnym krízovým štábom/samosprávou**.
- ◊ Poskytovateľ v spolupráci s rodinnými príslušníkmi klientov preverí **možnosť dočasnej rodinnej opatery v rodinnom prostredí** s podporou ADOS/Mobilného hospicu, pri dodržaní ochrany klienta pred rizikom umiestnenia do rizikového prostredia.
- ◊ Poskytovateľ požiada **ADOS/Mobilný hospic o pomoc** pri zabezpečení vybraných úkonov starostlivosti v zariadení.
- ◊ Poskytovateľ komunikuje **možnosti pomoci zo strany rodinných príslušníkov** v zariadení po primeranom zaškolení, vedení a dodržaní nariadení hygienicko- epidemiologického režimu zo strany poskytovateľa.
- ◊ Poskytovateľ komunikuje **možnosti komunitnej pomoci** (Červený kríž, dobrovoľníci, študenti). Táto pomoc je možná po primeranom zaškolení, vedení a dodržaní nariadení hygienicko- epidemiologického režimu zo strany poskytovateľa.
- ◊ **Poskytovateľ pri organizácii činností prechodne upúšťa od činností, ktoré je možné prechodne neposkytovať, resp. ich neposkytovanie klienta bezprostredne neohrozí na živote, či zdraví** (napr. sociálne aktivity, plány rozvoja)

- ◊ Cieľom starostlivosti je **realizovať alebo zabezpečiť nevyhnutné činnosti pre zlepšenie, stabilizáciu zdravotného stavu a zníženie utrpenia klienta** pri využití dostupných personálnych zdrojov, spolupráci s lekármi, sestrami ADOS/Mobilným hospicom a inými odborníkmi.

Krízový stav – schéma priorít pri poskytovaní starostlivosti v prípade nedostatku (kvalifikovaného) personálu alebo ČO (ne-) znesie odklad?

Činnosti	Orientačná tolerancia odkladu vzhľadom na mimoriadnu situáciu
Individuálne činnosti na záchranu života (poskytnutie prvej pomoci/privolanie záchranky)	žiadna tolerancia, potrebné konať bezodkladne
Podanie jedla diabetikom	najviac 30 minút od podania inzulínu
Individuálne opatrenia na zníženie horúčky nad 38 °C	30 minút
Tlmenie bolesti	15 minút – 60 minút v závislosti od intenzity bolesti
Podanie inzulínu diabetikom liečených inzulínom	60 minút
Podanie antibiotík (ATB) v stanovenom intervale, resp. s čo najkratším oneskorením	60 minút
Sledovanie vitálnych funkcií u rizikových klientov	60 minút
Zabezpečenie hydratácie klientov/vylúčenie dehydratácie	2-3 hodiny (ak nie je indikovaná zvýšená hydratácia)
Polohovanie klientov rizikových z hľadiska vzniku preležanín	60 minút – 4 hodiny v závislosti od stupňa rizika ich vzniku
Zabezpečenie výživy	2-3 hodiny (ak klient nie je diabetik)
Hygiena, Ošetrovanie rán	V mimoriadnej situácii znesie aj dňový odklad, ak nie je prítomné znečistenie stolicou, močom

Personál zabezpečí zvýšenú pozornosť, primeranú (lekársku) starostlivosť a (včasnú) pomoc klientom

- so zmenou vedomia a orientácie (v zmysle zhoršenia)
- s nepokojom, so sklonom k agresivite
- s novovzniknutými príznakmi infekcie (horúčka, kašeľ, zvracanie, hnačka)
- s novými bolesťami
- s novovzniknutými alebo zhoršenými opuchmi
- s vracaním, nevoľnosťou, bolesťami brucha
- s rizikom epileptického záchvatu
- s rizikom pádu, úrazu
- s novovzniknutým závažným úraz (podozrenie na zlomeninu, pridružené krvácanie, otvorená zlomenina)
- s prejavmi krvácania (vrátane krvácania do moču/stolice)
- umierajúcim klientom

- iným zhoršením zdravotného/psychického stavu

Doplňujúce pokyny pre starostlivosť o zdravie (všetkých) klientov v zariadení

Meranie VF

- ◇ TT sestra/poverený personál meria u každého pacienta najmenej jedenkrát denne.
- ◇ TK / P / D sestra/poverený personál meria u každého pacienta najmenej jedenkrát týždenne.
- ◇ Sestra/poverený personál zodpovedá za aktualizáciu zoznamu klientov, u ktorých je potrebné merať VF častejšie ako jedenkrát týždenne, čo špecifikuje priamo v zozname na základe vyjadrenia lekára počas lekárskej vizity, konzultácie, informácii zo zdravotnej dokumentácie, pri prijíme, resp. vlastného uváženia.
- ◇ V prípade patologických odchýlok v nameraných hodnotách (položkách) personál bezodkladne informuje a ďalšiu starostlivosť konzultuje s lekárom, resp. postupuje na základe jeho pokynov.

Podávanie liečiv

- ◇ Podávanie, dávkovanie liekov a kontrolu expirácie liekov realizuje podľa možností sestra.
- ◇ Ak sestra nie je prítomná, lieky sú podávané opatrovateľom podľa najaktuálnejšej ordinácie lekára pri dodržaní času, dávky a spôsobu podávania liečiva.
Svojvoľné podávanie liekov, ktoré nepredpísal lekár, môže znamenať hrozbu v podobe vážnych zdravotných komplikácií.
- ◇ Lieky sa podávajú ráno, na obed a večer podľa ordinácie lekára, ak lekár neurčí inak.
- ◇ O podaní liekov sa vykoná záznam.
- ◇ Pri dávkovaní a podávaní liečiv je potrebná dvojité kontrola.
- ◇ Zvýšená pozornosť sa venuje sile lieku, je nevyhnutné všímať si informáciu o sile lieku (zvyčajne v miligramoch), z dôvodu že mnohé liečivá majú rovnaký názov ale rozdielnu silu.
- ◇ Liečivá sa nikdy nenechávajú bez dozoru. Liečivá majú byť bezpečne uložené v uzamykateľnej skrinke.
- ◇ Klientom sa nepodávajú lieky po uplynutí doby expirácie na obale liečiva.
- ◇ Ak je to potrebné, lieky pred podaním sa rozdrvia pri použití mažiarika alebo drviča na lieky.
- ◇ Na zapitie lieku ponúkneme klientovi dostatok tekutín. Vhodná je voda alebo čaj.
- ◇ Personál sa stále bezprostredne po podaní presvedčí, či klient liek užil.
- ◇ Personál sleduje účinky liekov, pričom, pri podozrení na nežiaduce účinky okamžite kontaktuje lekára.
- ◇ V prípade ťažšej formy alergie (opuch, pokles tlaku krvi, sťažené dýchanie) okamžite kontaktuje záchrannú službu.
- ◇ Ak lekár ordinuje infúziu, venóznú liečbu, odbery krvi, podanie kyslíka alebo podávanie injekcií, tieto úkony môže realizovať iba sestra. V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať ADOS.

Preväzy rán

- ◇ Preväzy rán realizuje podľa možností sestra.

- ◊ V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ďalej len „ADOS“).
- ◊ V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná a nie je možné využiť služby ADOS a preväz rany je nevyhnutný (pretekajúci obväz, zápach rany). preväzy rán môže realizovať aj opatrovateľ na základe aktuálnej ordinácie lekára/inštrukcií sestry.
- ◊ Pri ošetrovaní rán sa dodržiavajú pravidlá prísnej hygieny.
- ◊ Vhodné je vypláchnutie dezinfekčným roztokom a sterilné prekrytie rany.
- ◊ Krytie musí byť zabezpečené fixáciou.
- ◊ Ranu je potrebné chrániť pred mechanickým tlakom.

Špecifiká prístupu k pospávajúcim pacientom a pacientom, ktorí nedokážu zmeniť polohu.

Vážne riziko aspirácie zvratkov či potravy je prítomné u všetkých pacientov, ktorí nedokážu zmeniť polohu z akýchkoľvek dôvodov.

◊ **Personál priebežne vykonáva opatrenia k trvalému zabezpečeniu bezpečnej polohy so zvýšenou hornou časťou tela, predovšetkým po podaní stravy.**

Zdroje:

<https://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-1-Health-Care-Providers-HPPA-03-30-2020-Shared.pdf>
<https://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-3-Long-Term-Care-Homes-HPPA-03-30-2020-Shared.pdf>

<https://www.health.gov.au/resources/collections/coronavirus-covid-19-resources-for-health-professionals-including-aged-care-providers-pathology-providers-and-healthcare-managers>

Dokumentácia outbreak managementu

https://www.health.gov.au/sites/default/files/documents/2020/04/coronavirus-covid-19-outbreak-management-in-residential-care-facilities_1.pdf

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/878099/Admission_and_Care_of_Residents_during_COVID-19_Incident_in_a_Care_Home.pdf

<https://www.bgs.org.uk/resources/covid-19-managing-the-covid-19-pandemic-in-care-homes>

Autorstvo: PhDr. Zuzana Fabiánová, MBA